

PIK XLIX, Ч. 9

БЕРЕСЕНЬ — 1992 — SEPTEMBER

№ 9, VOL. XLIX

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

25 РОКІВ
СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ СУА

25TH ANNIVERSARY OF
UNWLA, Inc.
SCHOLARSHIP PROGRAM
1967 — 1992

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLIX, Ч. 9 ВЕРЕСЕНЬ — 1992 — SEPTEMBER No. 9, VOL. XLIX

ЗМІСТ

Анна Кравчук. Стипендійній акції Союзу Українок Америки — 25 років.	1
Петро Шкраб'юк. Присяга калині.	3
Л. Бурачинська. Непохитна.	8
Степан Пушик. Шовкова косиця.	9
Марта Богачевська-Хом'як. Мілена Рудницька і жіночий рух.	12
Христя Навроцька. Конференція голів Окружних Управ СУА.	14
Ухвали конференції голів Окружних Управ СУА.	15
Вісті з централі.	13
Our Life	
Anna Krawczuk. Short Historical Report on the Scholarship Program.	16
Presidents of Regional Councils Meet	20
Martha Bohachevsky-Chomiak.	21
Христя Навроцька. Наше харчування	23
Хроніка Округ. Округа Нью-Джерсі.	24
Дописи Округ і Відділів	27
Пожертви	31
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36
Загальні збори відділів	36

На обкладинці: Емблема святкувань 25-ліття Стипендійної акції СУА.
Автор — Олександра Ісаєвич.
Our cover: Emblem of the 25th anniversary of the UNWLA Scholarship Program.
Author — Oleksandra Isaievych.

Редактор — Ірена Чабан
Редактор англійської частини — Марта Бачинська
Мовна редакція — Роман Юревич
Адміністратор — Наталія Дума
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Любов Волинець
Христя Навроцька — з уряду (пресова референтка Головної Управи)
Іванна Ратич
Іванна Рожанковська
Ольга Руденська
Марія Савчак — з уряду (Голова Союзу Українок Америки)
Тамара Стадниченко-Корнелісон

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Reserved — Published in U.S.A.

ГОЛОВНА УПРАВА СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хом'як	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Ірина Чайківська	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчій	— англійська секретарка
Рома Шуган	— скарбничка
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Лідія Білоус	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Христя Навроцька	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Наталія Гевко	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Надія Савчук	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью-Йорк
Марія Полянська	— Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чикаго
Ірена Гладка	— Нова Англія
Наталія Кушнір-Верзол	— Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Евгенія Новаківська	— голова
Лідія Дяченко	— член
Таїса Турянська	— член
Надя Бігун	— заступниця
Лідія Фіцалович	— заступниця

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
/АДМІНІСТРАЦІЯ/
108 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 533-4646
Години урядування: від 10:00
до 4:00 по поп.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, NY 10003
(212) 228-0110
Fax (212) 228-1947

РЕДАКЦІЯ: (212) 674-5508
Fax: (212) 254-2672

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W24HG
England

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly — except Aug.
by Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
108 Second Avenue, New York, NY 10003.
ISSN 0740-0225

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

СТИПЕНДІЙНІЙ АКЦІЇ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — 25 РОКІВ

Перша емблема Стипендійної акції США. Автор — Гриць Гувель.
First emblem of the Scholarship Program. Artist Hryc Hyvel.

АННА КРАВЧУК

КОРОТКА ІСТОРІЯ СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ США

Спочатку окремі членки та відділи США допомагали стипендіями потребуючим українським учням та студентам. У початкову історію стипендій вписався 28-ий Відділ США, який ще в 1932 р. вислав 35 дол. на стипендію Марії Русенко до Львова. Опісля Відділ звернув увагу на допомогу українським студентам у Польщі. Вістки про українців у Бразилії привезли ОО. Василіяни, яким окремі парафіяни, членки та відділи США передавали гроші для семінаристів теологічних студій. В 1967 році Головну Управу США у Філядельфії відвідала тодішня директорка Інституту св. Ольги в Прудентополісі, Бразилія, Надія Шульган. Вона розповіла тодішній голові США Стефанії Пушкар про працю Катехиток Серця Ісусового, про інтернати колегії св. Ольги, в яких вчать дівчата українського походження, дочки рільників у колоніях (селах), які не мають змоги оплатити утримання тих дівчат в гуртожитках. У Бразилії обов'язкове навчання було тільки до 4-ої класи, тому інтернати у містах були необхідні і дали змогу українським дівчатам здобути середню та вищу освіту. Це було спонукою для започаткування акції допомоги стипендіями.

В тому ж році 33-ий Відділ США виділив першу стипендію через Централю. На конвенції США в 1969

р., коли референткою суспільної опіки США була Марія Химинець, однією з резолюцій було поширення стипендійної допомоги. В тому ж році Софія Андрушків вступила до Комісії суспільної опіки США для справ стипендій і провадила допомогу стипендіями до Польщі. Стипендіями до Бразилії займалася тодішня голова США Лідія Бурачинська, яка провадила листування, пов'язане зі стипендіями, та дописувала до "Нашого Життя" про стипендіятів.

У 1971 році д-р Теодозія Савицька перебрала референтуру суспільної опіки США і очолювала її до 1981 р. Вона оформила, зцентралізувала, поширила та вела Стипендійну акцію США до Бразилії та Аргентини. Тривкою основою Стипендійної акції США було листування спонсорів-опікунів зі своїми стипендіятами, яке запевнило жертводавців, що їхні пожертви ішли за призначенням. Стипендії до Європи провадила далі Софія Андрушків, а допомагала їй Ольга Гнатик.

Спершу Стипендійна акція США користувалася податковим звільненням ЗУАДК-у, який також підтримав нашу акцію фінансово — датком 4,000 дол. Коли США одержав статус неприбуткової організації, створення Стипендійного Фонду США було необхід-

Д-р Теодозія Савицька
Dr. Theodozia Savysky

Анна Кравчук
Anna Krawczuk

Ірина Качанівська
Iryna Kachanivsky

Софія Андрушків
Sofia Andrushkiv

Ольга Гнатик
Olha Hnatyk

ним. Першою касиркою цього фонду була Ірина Качанівська. В 1975 році д-р Савицька відвідала українські поселення у Бразилії та Аргентині, а опісля численними статтями та закликами у пресі про допомогу молоді у здобутті освіти спопуляризувала ідею допомоги молоді та ідею спонсорування. Українське громадянство в США, Канаді та Австралії прихильно відгукнулося і за перших десять років Стипендійна акція США виплатила усіх стипендій на суму 100,640.24 дол. Кількість стипендіатів зростає до 171. Велику роль у придбанні фондів відіграли окремі членки, окружні управи та відділи США, а також Союз Українок Австралії ім. Харити Кононенко, який приєднався до Стипендійної акції США, пересилаючи зібрані стипендії їхніх спонсорів до нашого фонду. З часом інші відділи Союзу Українок Австралії стали спонсорами.

В 1981 році референтуру СО США, яка включала Стипендійну акцію США з початковою картотекою 149 активних стипендіатів до Південної Америки, перебрала Анна Кравчук. Тоді зразу й створено стипендійне бюро для полегдження канцелярських справ, призначання стипендій і планування праці. До бюро та до комісії СО США увійшли: Теодозія Савицька, Софія Андрушків, Марія Полянська, Марійка Гивель та Анна Косоноцька. Скарбничкою стипендій США була Ірина Качанівська. В тому часі Стипендійна акція США була цілком централізована, критерії рекомендацій, обов'язки стипендіатів та система пересилання стипендій устійнені.

Восени 1982 р. Віра Мицьо перебрала обов'язки стипендій до Європи (Польща), а Софія Андрушків залишилася в комісії як дорадниця. Кожного року кількість стипендіатів збільшувалася, а в 1984 р. зростає втричі. Усі членки комісії працювали безплатно, в більшості вечорами та після власних родинних і професійних обов'язків; завдяки тому й адміністративні видатки були мінімальні, під 3%.

В 1984 р. на ХХ Конвенції США відділено Стипендійну акцію США від референтури суспільної опіки

і створено референтуру стипендій США, яку очолила Анна Кравчук і веде цю акцію досі. Після конвенції до Комісії стипендій США увійшли: Таїса Турянська — скарбничка, Софія Андрушків та Віра Мицьо — для справ стипендій до Польщі, Марійка Гивель, Ксеня Гапій, Олена Мельничук, Марія Полянська (канцелярська праця) та Надя Нинка, Люба Сіра та Орися Яцусь — до уведення стипендій на комп'ютер. Наприкінці 1986 р. усі записи в плат спонсорів та жертводавців, як і вписи в плат стипендій, були на комп'ютері. В тому ж році кількість стипендіатів досягла 716, а добродіїв — коло 500. В 1987 р. Орися Яцусь перебрала касове діловодство від Таїси Турянської. Виявилася потреба постійної сили до канцелярської праці та ведення бюро. В 1988 р. Люба Більовщук стала адміністраторкою Стипендійного бюро. В 1990 р. Одарка Полянська ввійшла до Комісії стипендій США для справ придбання фондів.

В 1985 р. для наведення особистих контактів та перевірення справ стипендій, Анна Кравчук із Ксенею Гапій відвідали українські школи, організації та колонії у Бразилії і Аргентині, а в 1989 р. з Вірою Мицьо була нагода поїхати до Польщі та Югославії і ознайомитися ближче з українським шкільництвом в тих країнах. Ці поїздки підтвердили, що наша допомога стипендіями є конче потрібна. В 1989 р. кількість стипендіатів перейшла тисячу осіб. В 1987-1989 роках Стипендійна акція США виплатила 2,844 стипендії на суму 594,350.70 дол. Адміністративні видатки далі були під 3%. В тих роках 124 стипендіати закінчили вищі студії.

За 1967-1991 роки Стипендійна акція США виплатила 1,564,007 дол. стипендій. Видано брошури за 1967-1977, 1978-1980, 1981-1986 рр. Щороку всі фінансові книги перевіряє Контрольна комісія США та Стефан Качарай, головний книговод США.

Світові події та розпад Советського Союзу мали вплив на дальшу працю Стипендійної акції США. Уже в 1989 р. деякі студенти з України на студіях на Заході одержали нашу допомогу. В 1991 р. кількість

стипендіатів з України дійшла до 19 осіб. В 1992 р. наша перша стипендіатка з України Леся Ісаєвич успішно закінчила студії в Тафт університеті у США. Тепер стоїмо перед новим завданням — допомогти українським студентам із східноєвропейських держав, включно з Румунією. Щоб придбати фонди, Комісія стипендій СУА з одобрення Екзекутиви вирішила звернутися до американських установ та приватних осіб, щоб допомогли нам у цьому ділі. Досі відгук був задовільний, але віримо, що з часом покращає.

За невтомну працю у Стипендійній акції СУА Союз Українок Америки відзначив д-р Теодозію Савицьку, Ірину Качанівську, Софію Андрушків та Ольгу Гнатик почесним членством.

Зліва: Орыся Яцусь, Анна Кравчук, Люба Більовщук та Степан Качарай.

Fr. l.: Orysia Jacus, Anna Krawczuk, Luba Bilovszczuk, Stepan Kacharaj.

ОКРУЗИ НЬЮ-ДЖЕРЗІ!

СКЛАДАЮ ЩИРУ ПОДЯКУ ОКРУЗИ НЬЮ-ДЖЕРЗІ ТА ГОЛОВІ МАРІЇ ПОЛЯНСЬКІЙ ЗА ПРИСВЯЧЕННЯ ДНЯ СОЮЗЯНКИ — 7 ЧЕРВНЯ ц.р. — СПОНСОРАМ-ДОБРОДИЯМ СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ СУА З НЬЮ-ДЖЕРЗІ. ЩИРЕ СПАСИБІ ВСІМ, ЩО ПРИБУЛИ ЗБЛИЗЬКА І ЗДАЛЕКА НА ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ НАШОЇ АКЦІЇ, А ОСОБЛИВО ПОЧЕСНІЙ ГОЛОВІ СУА ЛІДІЇ БУРАЧИНСЬКІЙ, ЯКА СВОЄЮ ПРИСУТНІСТЮ ЗВЕЛИЧИЛА НАШЕ СВЯТО.

Анна Кравчук,

референтка стипендій СУА

ПЕТРО ШКРАБ'ЮК

Надія Киричук
Nadia Kyrychuk

ПРИСЯГА КАЛИНИ

Українцям у діяспорі

Зближається імлавий небозвід,
І щем у криках перелітних птахів...
Дивлюсь на південь і дивлюсь на схід,
Дивлюсь на північ і дивлюсь на захід, —

І чую, чую рідні голоси.
І бачу, бачу рідні, сяйні лица...
Брати і сестри! Всюди ви еси —
В чужих околах і чужих столицях.

Ні сніг, ні попіл не завіяв слід.
Ви — як зерно, розсипане в пустині.
І на чужині творите наш рід
Та отчій присягаєте калині.

І знамено підносите святе
В діяннях чистих, у недремнім слові.
Калина наша ще рясніш цвіте
На вашім тлі, од вашої любові.

Цей вірш Петро Шкраб'юк присвятив колишній стипендіатці СУА Надії Киричук, нині докторантві україністику

в Лондонському Університеті, з якою він познайомився на Міжнародному З'їзді мовознавців в Києві в 1990.

СПОНСОРИ-ОПІКУНИ СТИПЕНДІЯТІВ СУА

Від скромних починів до понад 1,000 стипендіатів в 1989 р. — це велике досягнення багатьох людей. Терен її діяльності — в далеко віддалених від себе, краях: стипендіати в Аргентині, Бразилії, Парагваї, Польщі, Англії, Італії, Франції, Югославії, а тепер будуть в Румунії та Україні. Спонсори — з Австралії, Канади, Бразилії та США. Хоча доля розкинула українців по цілому світі, все ж таки свідомість свого походження, релігія та рідна мова єднають їх, де б вони не жили. І тому коли у пресі появилася заклик д-р Теодозії Савицької "Українці — українському студентіві!" двадцять років тому, українці в діяспорі відгукнулися з готовністю допомогти та з довір'ям

до Стипендійної акції Союзу Українок Америки. Першими, хто відгукнувся на цей заклик, були д-р Богдан і Марта Цимбалісті, які, турбуючись долею дітей під їхньою опікою, пізніше створили при Стипендійній акції СУА тривалий фонд їхнього імені на суму 5,000 дол., відсотки якого призначені на оплату стипендій їхнім стипендіатам в майбутньому. Ось як написала Неоніля Кліш: "Разом із цим листом пересилаю грошовий переказ на 10,000 дол. на стипендійний фонд Союзу Українок в моїм імені, а з цієї суми уживати щорічні відсотки на виплати. Я бажала б, щоб зі стипендій користали головно діти в Бразилії, а передусім дівчата, бо думаю, що там стипен-

92-ий Відділ СУА зі своїм стипендіятом Марселом Волошином.

Members of 92nd branch of UNWLA and their student Marcel Voloshyn.

Стипендіанти з Югославії перед від'їздом до Малої семінарії в Римі.

Scholarship recipients in Yugoslavia prior to their departure for the Minor Seminary in Rome.

Зліва: Анна Кравчук, Рікардо Береговий, Ольга Гнатейко — опікунка Рікардо та Орися Яцусь.

Fr. I.: Anna Krawczuk, Ricardo Berehovyj, Olha Hnateyko, sponsor of Ricardo and Orysia Jacus.

дії є найконечніші”.

Інші це зробили в пам'ять рідних: Олена Папіж (7,000 дол.) — фонд ім. чоловіка св.п. Василя Папіжа (також спонсорує двоє); Микола Радович (2,000 дол.) — фонд ім. брата св. п. Дмитра Радовича; анонімна членка 86-го Відділу СУА (75,000 дол.) — фонд в пам'ять покійного чоловіка, крім того спонсорує 9 стипендіятів; 3,500 дол. — фонд від другої анонімною членки СУА, відсотки якого призначені на адміністративні видатки Стипендійної акції СУА. Ми з вдячністю оформили ці тривалі фонди згідно з бажанням жертводавців.

В перші роки відділи СУА взяли на себе фінансування стипендій, а опісля їхнім завданням було також приєднання спонсорів-опікунів для стипендіятів. Багато із них самі стали спонсорками, бо материнські серця союзниць добре розуміли потреби молодих людей та важливість освіти. Окремі членки, відділи та окружні управи виявили їхню організаційну виробленість і активно включилися до цієї праці. З часом вони включили референтуру стипендій до складу управ відділів та округ.

Одним із перших, що приєднував добродіїв на більшу скалю, був 49-ий Відділ із Баффало, особливо Анна Макух. Вони присвячували місяць лютий на поширення ідеї допомоги молоді, включно із радіопередачами. Цю функцію опісля перебрала Анна Ганицька. Стефанія Шевчук з 33-го Відділу в Огайо перша звернула увагу на допомогу до Бразилії, а останні 20 років Іванна Вовк приєднує спонсорів для семінаристів семінарії ОО. Василіян в Куритибі, Бразилія, та виховання українських католицьких священників. В 1991 р. деякі їхні спонсори також опікувалися семінаристами з України на теологічних студіях в Римі. Відділ мав 19 спонсорів, які опікувалися 26-ма студентами. Довголітня праця Іванни Вовк та пожертви спонсорів увінчалися великими успіхами, бо 18 їхніх стипендіятів стали священниками.

Як і попередніми роками, в 1991 р. заходом Віри Трошук з 29-го Відділу СУА в Чикаго 27 добродіїв опікувалися 30-ма стипендіятами, 86-ий Відділ мав 29 спонсорів, які опікувалися 140 особами. Багато інших відділів співпрацювали у міру їхніх можливостей.

Працею відданих членок СУА та відділів ми дійшли до 600 спонсорів, які з великим розумінням справи і довір'ям до нас вплачують гроші до стипендійного фонду СУА, а ми, призначивши їм стипендія, пересилаємо йому признану стипендію.

Більшість добродіїв опікується однією дитиною, деякі беруть двоє-троє, а бл. п. д-р Ірена Гребеняк (через 99-ий Відділ) довгі роки спонсорувала десять дітей. Ось уривок з листа від неї: "Пересилаю чек на 2,000 дол. на дальше продовження стипендій моїм студентам. Хай вчать, як є охота. Хай здобувають знання і звання, щоб було їм ліпше жити і щоб могли допомогти своїм батькам і родині. Хай Бог помагає

Вам помагати іншим”.

В 1985 році ми одержали листа від Сестри Йосефи Тломацької директорки шпиталю у Бразилії, яка обіцяла вмираючій матері, що заопікується її малютами. Мати тих дітей померла. Сестра Йосефа звернулася до нас за допомогою. Не маючи спонсора, ми звернулися до членки 88-го Відділу Меланії Балах з проханням заопікуватися хоч однією дитиною, пояснюючи, що діти малі і ще не вміють писати по-українському. Відповідь була: "Ні, я не хочу однієї дитини, я посилаю Вам 1,000 дол., бо бажаю спонсорувати усіх п'ятеро". І це вже сьомий рік діти мають забезпечену школу, а найстарший хлопець тепер учится в м. семінарії в Маллеті, Парана, Бразилія. Подружжя Володимира та Стефан Сливоцькі (через 64-ий Відділ) дійшли до 34-ох стипендіатів минулого року, а особливо звертали увагу на сиріт та хворих дітей, яких відразу брали під опіку. Крім стипендій вони ще обдаровують своїх дітей на свята.

Подружжя Мей та Микола Бойчуки (через 86-ий Відділ) спонсорують 75 дітей у Бразилії та Аргентині. Спочатку М. Бойчук бажав спонсорувати тільки дівчат, кажучи, що то жінка (мати) виховує дітей та передасть своє знання своїм дітям. Опісля погодився спонсорувати хлопців. Все ж таки дівчата переважають. Багато їхніх стипендіаток закінчили школи, о. Йосиф Спасюк є директором малої семінарії і провадить курси українознавства при парафії для дітей та дорослих в Апостолес, Місіонес, Аргентина, а о. Марій Присяжнюк із Бразилії був висвячений минулого року на священника.

З вдячністю подивляємо тих спонсорів, які зі своїх скромних пенсій оплачують стипендію або спільно беруть одного стипендія, бо знаємо, що не одне собі мусять відмовити, щоб це зробити.

Більшість добродіїв також підтримує своїх учнів морально, турбуються ними та радіють їхніми успіхами. У випадках, коли дитина захворіє, далі підтримують її. Ось уривок з листа від Наталії Бродович (із Монреалю, Канади), яка з чоловіком Василем спонсорують Селію Мірецьку із Бразилії: "Наша стипендіатка Селя Мірецька написала вже другого листа, посилаю Вам фотокопію найновішого листа. Біднятко поважно хвора, але скільки у неї сильної волі й надії — теба подивляти! Я хочу помагати цій бідній хворій нашій стипендіятці Селі, доки зможу. Може Господь і нам pomoже”.

Часто буває, що коли "доведуть до кінця" одного стипендія, присилають стипендію для нового. Інші, що з будь-яких причин не в силі далі спонсорувати, турбуються долею їхньої дитини. Тоді ми запевнюємо, що їхня дитина буде мати дальшу опіку. Довголітня добродійка мгр Володимира Михайлів написала: "Повідомляю Вас, що більше не можу платити стипендії для Еліс Маріяни, бо я хвора, дуже хвора... дуже прошу допомогти їй закінчити

*Єрейські свячення о. Єремії Ференса проводить Блаженніший Митрополит Мстислав.
Ordination to the priesthood of Rev. Jeremy Feres, officiated by His Eminence Metropolitan Mstyslav.*

*Отці Діонізій, Маріо і Антоній Ляховичі з Єпископом Є. Кривим та зі своїми батьками.
Fathers Dionisio, Mario and Antonio Lachovych with Bishop E. Kryvyj and their parents.*

*Учні української школи ім. Св. Ольги в Обері, Аргентина.
Students in the St. Olga Ukrainian School in Obera, Argentina.*

студії, бо вона цього варта, добра дівчина. Прошу повідомити її про мій стан здоров'я".

Заходом В. Маринюка з Братства Українців Католиків ім. о. Маркіяна Шашкевича та парафії св. Михаїла в Монреалі, Канада, стипендіанти з Аргентини та Бразилії втішаються спонсорами звітіль.

Спонсори з Австралії пишуть: "Ми подивляємо Вашу жертвенну й віддану працю для добра наших потребуючих дітей у Бразилії. Честь і слава Союзів Українок Америки, особливо Вам за безкорисну й жертвенну працю та всім Вашим співробітникам. Вітаємо Вас та Ваших помічників з далекої Австралії, бажаємо всього найкращого, головню заслуженої радості з жертвенної праці для наших дітей-студентів. *Миرون і Ольга Лапки, Аделаїда*".

"Сердечно дякуємо за привітання та рівночасно бажаємо Вам та Вашим співробітникам багато сили

та завзяття для продовжування цього важливого діла. Це певного роду сатисфакція та вдоволення, що за 25 років вивели у світ цілі ряди нашої молоді. Бажаю Вам в імені жертводавців Софії Любович, Дмитра Ленчовського і Мирослава Сендзіка та від себе всього найкращого, щоб відзначували Ви ще багато ювілеїв своєї праці. *Олександра Павлишин, Брізбен, Австралія*".

Наше щире спасибі усім спонсорам, добродіям та жертводавцям — членкам, відділам та округам СУА, спонсорам та добродіям з далекої Австралії та близької Канади, усім жертводавцям США, які вірять у нашу акцію, бо без Ваших пожертв ми не мали б Стипендійного Фонду та Стипендійної акції СУА. Ви основна та рушійна сила всієї акції. Завдяки Вам ми відзначаємо 25-ліття Стипендійної акції СУА!

*Учні Малої семінарії ім. Св. Йосифа в Прудентополісі, Парана, Бразилія.
Students of the St. Joseph Minor Seminary in Prudentópolis, Parana, Brazil.*

НАШІ СТИПЕНДІАТИ — СТИПЕНДІАТИ СПОНСОРІВ СУА

Стипендійна акція Союзу Українок Америки допомагає потребуючим українським учням та студентам, незалежно від їх віровизнання, але в рамках статуту та чартеру організації. Допомогали ми передусім поселенцям у Бразилії, Аргентині та Польщі, а тепер звертаємо увагу і на східноєвропейські держави, включно з Україною.

Під нашою опікою є сироти, напівсироти, діти, покривджені долею чи з багатодітних родин, у великій більшості діти села.

У Бразилії примусове державне безплатне навчання триває чотири роки, а в колоніях-селах вищих клас переважно немає. І хоча навчання в державних школах безплатне, дитину з села треба примістити в місті чи то в інтернаті, чи в якійсь родині і заплатити за її утримання. Звичайно наші колоністи у Бразилії

та Аргентині неспроможні самі цього зробити, і тому більшість наших стипендіатів живе у гуртожитках, а наші стипендії ідуть на їхнє утримання. У Польщі та Югославії обов'язкове навчання до 8-ої класи, а в Румунії — до 9-ої. В українських гуртожитках та малих семінаріях, поза годинами навчання, студенти вивчають українську мову, релігію, обрядовість та звичаї, бо учителі звертають особливу увагу на релігійне та національне виховання. В містах також існують суботні школи українознавства та фолклорні групи. Наші пожертви і праця виховників у країнах, віддалених від землі наших предків, еднають нас у змаганнях до єдиної мети: до кращого життя свідомої української молоді.

Одержали ми сотні листів-подяк. Ось уривки з деяких із них:

о. Михайло Гаврилів Rev. M. Hawryliw
Христина Стасів Chrystyna Stasiw

Дебора Х. Равлик Deborah Rawlyk

Надія Ткачук Nadia Tkaczuk

Христина Мартинюк Chrystyna Martyniuk

Маркіян Білинський Markian Bilynsky

"Куритиба, Бразилія. 1988 р. З великою радістю пишу до Вас і моїх спонсорів. З Вашою допомогою я закінчила студії і одержала диплом з психології. Цей диплом я Вам усім завдячую, особливо тому, що не знаючи мене, Ви мені допомогли. Цього я ніколи не забуду.

Лідія Кельняр."

Спонсорами були Мері Душник та 91-ий Відділ СУА.

"Баня Лука. 1988 ...Недавно здала останній іспит і дипломувала медицину. Я Вам глибоко вдячна за Вашу допомогу. Ви і пані Онуферко дуже багато мені допомогли.

Анна Гемон".

"Савт Бавнд Брук, Н.Дж., 1989. Щиро дякую Союзові Українок Америки та моїм добродіям за стипендії, приділені мені за останні 8 років. 29-го січня я прийняв Святу Тайну Священства в українській православній катедрі св. Володимира в Нью-Йорку з рук Блаженнішого Митрополита Мстислава. У скорому часі повертаюся до Бразилії.

о. Єремій Ференс, УАПЦ".

Спонсорами були: д-р Стефан Стецура, Соня Мельник, подружжя — Валентина та Микола Кравці.

"Вашінгтон, Д.К., грудень 1989 р. ...Сердечно дякую Вам та пані Меланії Банах за переслану стипендію. Ваша негайна матеріальна допомога у часі, коли я найбільше цього потребував, дала нагоду сконцентруватися в науці. Церемонія вручення диплому магістра в ділянці міжнародних справ відбудеться 28 січня 1990 р. Надіюся, що доля дасть і мені можливість допомогти людині у потрібній ситуації. Ще раз щиро Вам спасибі за Вашу щедрість, вироzumіння, а особливо за довір'я до мене.

Маркіян Білинський".

"Прошу, отою дорогою прийміть від мене моє перше ієрейське благословення. Чи пам'ятаєте "Журавля" з 1986 р., коли ми пізналися в пана Бойчука? Відтоді Ви були інспіратором багатьох чудових починів, які дозволили нам щасливо закінчити свої студії. Я закінчив у Любліні магістерські студії та був висвячений у Львові Митрополитом Стернюком. За все гаряче дя-

кую Вам та д-рові Любомирові і Оксані Кузьмакам.

о. Андрій Дзуліт".

"Куритиба, Бразилія, 1989 р. З глибини мого серця щира подяка моїм довголітнім та теперішнім добродіям і організації СУА, що мене завжди підтримували фінансово. Я закінчила медицину та вже на спеціалізації в лікарні, де мені платять, і тепер даю собі раду. Бажаю Вам кріпкого здоров'я в дальшій праці, всього найкращого та ще раз дякую за Вашу турботу.

д-р Дебора Х. Равлик

(стипендіатка 1977-1989 рр.)".

Спонсорами були: д-р Роман і бл.п. Лідія Смики, д-р Павло Джуль, Ірина Гриневич.

"1992, Прудентопіль, Бразилія. Ми, три степендіатки СУА, повідомляємо, що закінчили середню освіту — учительський семінар. Сердечно дякуємо Вам, пані Анно, референтці СУА, та нашим дорогим спонсорам. Як учительки і продовжуючи наші студії, будемо співпрацювати з нашою Церквою, з нашим народом, розвиваючи свою діяльність з дітьми і молоддю при катехизаціях та суботніх школах. Бажаємо багато успіхів у Вашій праці, а в наших молитвах просимо у Найвищого здоров'я і сили для добрих серцем.

Леонілія Яцишин — спонсорка Анна Сардига,

Марія Агнета Музика — спонсори Ярослав та Осип Гапії.

Надя Любачевська — опікунка Анна Кравчук, Делтона, Флоріда."

"Дуже вдячна СУА за поміч у студіях, особливо спонсорів Миколі Бойчукові. Сподіюся з успіхом закінчити університет.

Марія Ініс Ляхович, Бразилія".

"Щиренько дякую за останню стипендію на мої студії. При кінці цього року закінчую студії. Щиро дякую Союзові Українок Америки та моїм добродійці пані Оксані Рак.

Павліно Попадюк, Мафра, Бразилія".

"Насамперед моя сердечна подяка за усі ті роки, що Ви мені допомагали

у моїх студіях. Хай за все Бог винагородить мою довголітню спонсорку Ірину Гриневич та Вашу організацію.

Марія С. Стасів, Прудентопіль, Бразилія".

"Я далі працюю і вчуся. Доходжу до кінця факультету. Опісля бажаю вивчати українську мову в Паранському університеті. Часто відвідую моїх батьків, які дуже раді моїми студіями і вдячні за Вашу допомогу. З подякою Вам та панству Сливоцьким.

Надія Ткачук, Бразилія".

"...Насамперед дякую за листа, це був найбільший Великодній дарунок — вибір моєї скромної картки з писанками, щоб розіслати її спонсорам-добродіям з нагоди 25-ліття акції СУА. Дякую щиро за це."

Філомена Процик, Бразилія (Філомена закінчила студії мистецтва в 1983 році. Спонсорами були: Об'єднання Українців Вашингтону, 78-ий Відділ СУА та Стефанія Мигаль.)

"Спонсорами були: д-р Юрій і Міля Русини.

"...Цей вищий ступінь культурного і наукового вишколу я досягнула завдяки Вашій дбайливості. Тому мені належиться висловити Вам мою сердечну вдячність. Щиро дякую моїм добродіям.

Сестра Ріта Зинільда Балдо, Бразилія".

Опікунами були: подр. Б. і Е. Михайливі.

"Дозвольте висловити Вам, а у Вашій шановній особі усьому СУА найсердечнішу подяку за прихильне ставлення до потреб українських студентів, за надану допомогу. Хочу також запевнити Вас, що надана допомога буде використана виключно для навчального процесу, зокрема оплати копіювання потрібних для студій матеріалів і купівлі необхідних для майбутньої праці в Україні наукових книжок. Бажаю СУА рясних Божих ласк і успіхів у подальшій праці.

о. Михайло Гаврилів, ЧСВВ, Рим, Італія

Добродіями були д-р Юрій та Міля Русини.

НЕПОХИТНА

(Спроба життєпису)

Продовження

У політичній настанові К. Малицька була завжди безкомпромісова. Выборчий компроміс УНДО з поляками в 1935 році настроїв її критично до цієї великої національно-демократичної партії, а наблизив до Союзу Українок, що зайняв тепер опозиційне становище. Вона підтримувала рішення Головної Управи бойкотувати ці вибори.

Коли в 1938 р. польська влада розв'язала Союз Українок, це знов заактивізувало її сили. Обізвався давній її розмах і рішучість до протинаступу.

Завішення діяльності СУ сталося 6 травня 1938 р. і відносилось теж до всіх 72 філій і 1200 гуртків організації. В умотивуванні завішення, що складалося з 10 пунктів, влада подавала ряд давніх "переступлень", між якими центральне місце займає інформація про смерть Ольги Басараб на терені Міжнародної Жіночої Ради. Одначе в останніх пунктах наведено потягнення СУ проти "нормалізації політики" деяких українських партій і це було властивою причиною того кроку.

Управа Союзу Українок почала заходи протидії. Та враховуючи повільний хід правних заходів і можливість невдачі, вирішено знайти нову організаційну форму, найбільш відповідну в сучасний момент. Це була жіноча політична організація Дружина княгині Ольги. 12 липня 1938 р. відбулась у Львові довірочна нарада, на якій ухвалено тези Дружини і вибрано Тимчасову Головну Раду. Програмова заява з'ясовує національно-політичну плятформу та роль жіноцтва в цій ділянці, ставлення до релігії і церкви, до родини, до духовної культури, до етики громадського життя, дальші засади суспільного ладу й господарства. Дружина кн. Ольги, як політична організація, могла розпочати своє діяння на підставі самого зголошення.

Вже 16 вересня відбулись у Львові перші сходи львівських членів Дружини. На них виголошено дві доповіді — К. Малицької про те, як постала Дружина кн. Ольги, і М. Рудницької про програму цієї політичної організації. Із цього можна догадуватись, що К. Малицька не займала провідного місця у тому ділі, а була співтворцем і послідовником його. Воно й зрозуміло, що створення окремої жіночої політичної партії не було засобом, притаманним поколінню її часу та виразником жіночого руху в її розумінні. Але воно впливало з її рішучої постави в 1912 р., коли Жіноча Громада пішла дальше "батьків народу" в

своїх домаганнях. І хоч вона в 1928 р. не дала своєї згоди на підпорядкування СУ одній політичній партії, проте 10 літ пізніше підтримувала почин заснування своєї власної.

Вже 15 жовтня влада мусіла поступитись перед заходами українських чинників і відкликала своє зарядження щодо завішення СУ. Але в тому часі вже пішли заходи до поширення Дружини кн. Ольги у краю; всюди відбувались наради й віча. В грудні 1938 р. скликано першу крайову конференцію Д.К.О. у Львові. З'їхалось 52 делегатки з повітових клітин і підтримали думку проводу — залишити Дружину княгині Ольги в дії — помимо відновлення СУ. Причин було багато, а головною та, що існування Дружини кн. Ольги звільнювало СУ від політичної діяльності, залишаючи їй культурні, громадські і господарські завдання.

На цій конференції К. Малицька реферувала працю повітових клітин, вона ж проводила. Програмова доповідь знов належала М. Рудницькій. Насувається висновок, що К. Малицька справді цілою душею увійшла в це діло й присвятила йому всю свою увагу. Та провідного місця в ній не зайняла.

Невідомо, як розвинулась би співдія цих двох жіночих угруповань — Союзу Українок і Дружини кн. Ольги. Вже на крайовій конференції підносились голоси про виразніше розмежування завдань та недоцільність однакового проводу. Але події, що покотились швидким ходом від весни 1939 р., не дали розгорнутись цій новій жіночій організації. Вибух Другої світової війни припинив її дію, як усіх українських товариств на західних землях.

В іншому середовищі

По своєму повороті К. Малицька головну увагу приділила школі. Просторі кімнати школи ім. Т. Шевченка прийняли її привітно; зерно, засіяне нею впродовж кількох літ, сходило рясно. У школі навчали колишні її учениці, що оточили з пошаною й любов'ю свою обожнювану вчительку після такого іспиту долі. Школа мала опінію найкращої з-поміж львівських українських шкіл і користувалась повагою серед громадянства. Кружок ім. Ганни Барвінок ще не відновив діяльності, але для цього корисно зложились умови, бо кожній матері було честю належати там, де діяла "наша пані Малицька"!

І в цьому напрямку стала вона працювати. Нові педагогічні течії, що перехрещувались тоді в Європі, знайшли застосування в її вмілих руках. Патріотичне звучання ще посилилось у них, скріплене красою її слова у віршах та інсценівках. Нові кличі Рідної Школи знаходили в неї відгук і поглиблення. Наприклад, вивчення кооперації. Поза теоретичним викладом, учениці вчилися солідного та зразкового ведення крамниць та діловодства. При допомозі віршів і сценічних вистав їм вщиплювано кооперативні засади. Кооперативний гимн пера К. Малацької став популярним.

І справді, шкільних імпрез чи свят тієї школи досі не можуть забути її учениці! Вони приймали різні форми, щоб уникнути шаблону. Пригадується Шевченківське свято, яке одного року провели учениці зовсім самостійно, без допомоги вчительок. Скільки тут було винахідливості й дитячої безпосередності! Або кооперативний ярмарок, влаштований на терені школи заходами наших кооперативних установ, але силами учениць тієї школи!

Школа ім. Т. Шевченка теж боролась із труднощами. Кружок ім. Ганни Барвінок, що провадив адміністративну частину, стояв перед дуже трудним завданням фінансової господарки. Прибутки з вкладок і шкільних оплат не вистачали на удержання школи. Тому Кружок пробував здобувати фонди імпрезами. Це були шкільні вистави, свята, ревії, а також ярмарки, що приносили дохід. Ці всі товариські зустрічі збагачував талант К. Малицької. Тексти, сценки й деклямації робили ці свята популярними. Ярмарки, що в передсвятчному часі могли знайти покупців на харчі й печиво, діставали від колишніх учениць із околиці Львова багаті подарунки. Тим способом Кружок допомагав школі, підтримуючи її педагогічний рівень і патріотичний дух.

З централею Рідної Школи теж К. Малицька відновила контакт. Була членом Головної Управи, а в 1920 р. під час недуги голови, як заступниця голови, вела установу. Працювала в Комісії для зреформування шкільного, дошкільного та позашкільного виховання. Часто підготовляла пляни навчання для шкіл РШ. Довгі роки також засідала у видавничій комісії тієї установи.

Кружок ім. Ганни Барвінок мав не тільки адміністративні завдання. Ще коли його засновано (основні збори відбулись 26 грудня 1912 р.) покладено натиск на освітню діяльність, яку він повинен проводити між своїм членством. Вже в тих передвоєнних роках відбувались на його терені доповіді систематично. А тепер Константина Малицька цю ділянку праці розбудувала. В скромних шкільних кімнатах на вул. Мохнацького вітали не раз чільні гості. Поети читали свої твори, подорожні звітували про далекі подорожі, вчені реферували про свої праці. Всіх їх уміла притягнути й захопити до виступу Управа

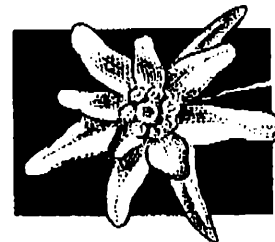
ШОВКОВА КОСИЦЯ

Як в горах із громом,
Де сіра скала,
Ламає свій спис блискавиця,
На сірій скалі,
Наче зірка мала,
Розквітне шовкова косиця.

І хто б то цвісти
На тих скелях ще зміг
Під дахом небесного дому?
Звуть квіткою мужності
В горах моїх
Дочку блискавиці та грому.

Не кожний захоче
До неї прийти,
Щоб стрітись
На кінчику літа.
На скалах рости
І на скалах цвісти
Нелегко!
Та є така квітка...

"Галич". Київ, видавництво "Молодь", 1990.

Кружка, а властиво особа секретарки (головою К. Малицька не хотіла бути).

Ці глибоким змістом наповнені вечори притягали публіку. Хоч у місті були інші культурні та мистецькі організації, саме тут створився свого роду інтелектуальний центр. Приходили не тільки члени Кружка на запрошення, написане відручно гарним, виразним письмом секретарки. Але збирались деякі мистці, громадські діячі, приходило жіноцтво, зорганізоване в Союзі Українок. Суворі шкільні кімнати й невідгідні шкільні лавки надавали тим вечорам дещо спартанської атмосфери. Але тут розквітала думка і плекалася віра в краще завтра, а це було цінне й потрібне у ті трудні 20-ті роки.

Здавалось також, що й Константина Малицька підноситься тут на дусі. В цьому інтелектуальному завданні Кружка вона знаходила полегшу від важких буднів і нестерпної політичної дійсності. Оточена, як і в школі, ідейними, відданими тій справі людьми,

вона виявила творчу силу й винахідливість, що її така праця теж вимагала. Кружок ім. Ганни Барвінок був її улюбленою громадською дитиною в тому часі і лишив свій слід у житті Львова.

Другою такою площиною стала для неї редакційна колегія "Нової Хати". Із кооперативою "Українське Народне Мистецтво", видавцем журналу, єднали її здавна приятні взаємини. Кооперативу засновано на терені Союзу Українок та й окрім того з членами Управи вона була в доброму контакті. Правда, для журналу "Нова Хата" вона при його появі не виявила зрозуміння: сама ідея плекання домашнього вогнища була чужа її громадській натурі. Але гарна літературна частина й добрий рівень статей у журналі її згодом переконали. А коли внаслідок розходжень між Союзом Українок та "Українським Народнім Мистецтвом" журнал став предметом кампанії, К. Малицька станула до його оборони. Як сказано, вона завжди була там, де треба було захисту!

У 1930 р. вона увійшла до редакційної колегії "Нової Хати". Як завжди, не бажала очолювати її. Але її слово мало на сходинках питому вагу, її бажання були вказівками. Та не можна сказати, щоб К. Малицька надавала напрям журналові. Навпаки, вона вміло увійшла в його призначення — порадики й приятеля української жінки — і старалась достосуватись до його програми. Її перо, що проявило себе у стільки фахових чи полемічних статтях, набрало тут м'якості й балакучості. Вона давала сільветки цікавих жіночих постатей, реферувала цікаві книжки, вишукувала старосвітські приписи, обговорювала новини жіночого руху. Віджив її давній гумор і під псевдонімом Дністрової Чайки дав кілька знаменитих гутірок. Появились нечисленні спогади з давніх переживань. Заблис її давній полемічний хист, коли треба було відповісти на зневаги польських громадських діячок.

У цьому вузькому колі співробітниць "Нової Хати" теж оживала її постать, відпружувалась її сувора постава. Коли згодом заходами "Нової Хати" й "Труду" постав жіночий клуб із щотижневими, понеділковими гутітками, тоді вона перенесла сюди щось із своїх задумів із Кружка ім. Ганни Барвінок. Часто опрацьовувала ту чи іншу тему, а майже завжди видніла її невелика постать між публікою.

Оце були середовища, в яких Константина Малицька проявила себе в тому часі. Як ініціатор у Кружку ім. Ганни Барвінок чи як співробітниця в редколегії "Нової Хати", вона лишила видатний слід. І сама знаходила творче задоволення у тих середовищах.

У 1937 р. Константина Малицька залишила вчителювання. Сповнилось 45 літ її вчительської праці і за тодішніми законами вчителька могла йти на пенсію. Не знаємо нічого про те, як трудно було їй прощати шкільні мури. Та дальше вчити не могла, бо в тодіш-

ніх умовах багато молодших чекало такої праці.

Т-во "Рідна Школа" нагородило її почесним членством, а журнал "Рідна Школа" вмістив в ч. 22 два відгуки пера Софії Федорчакової і д-р Марії Деркач. Перша дала короткий життєпис із громадськими заслугами ювілятки, а друга обговорила її літературну творчість. Так скромно відзначило громадянство ювілей праці цього видатного педагога.

Друга світова війна

Буревій Другої світової війни струснув населенням Львова до глибини. Після короткої облоги прийшло "визволення" і його події. Хто пам'ятав тоді про стареньку громадську діячку, що доживала віку на Личакові? Школи переорганізовувались, товариства були закриті. Люди поспішно виїжджали або влаштовувались, достосовуючись до нової дійсності.

Залишились свояки, з якими К. Малицька завжди втримувала щирий зв'язок, та давні вчительські школи ім. Шевченка. Нелегко було й прожити матеріально. У ту сувору зиму 1939/40 навіть добре засоблені родини відчували недостачу харчів чи вугілля. А в скромному мешканні на вул. Лісній було й голодно і холодно, бо скромної пенсії на ніщо не вистачало.

Константина Малицька теж приглядалась до нової дійсності. На заклик письменників м. Львова вона з'явилась раз чи два у розкішному їх приміщенні у колишній графській палаті при вулиці Коперника. Та вислухавши промов і обіцянок київських гостей, вона більше не з'явилась. Її пряма вдача відчула примусовість того становища і з тим пов'язану атмосферу. Навіть твердого ритуалу зібрань вона не могла перенести. Розказують, що під час оплесків у честь Сталіна, що зривали присутніх із місць, вона начебто губила рукавички й мусіла за ними згинатись, шукаючи їх на підлозі.

Деяка полегша настала тоді, коли заходами здорових установ м. Львова відкрилась трирічна школа повитух під директорією д-р Софії Парфанович. У вчительський склад цієї школи влилось чимало українського елемента завдяки енергійній поставі її директорки. Там стала навчати рахунків Константина Малицька. Це зайняття дало їй певну опору та й матеріальний прибуток.

А цього дуже було потрібно! Бо в тому часі вже прорідились близькі їй люди: одні свояки переселились до Німеччини, а інших вивезла Москва. Щораз тісніше затискувався гніт, щораз трудніше було дихати українській людині.

Вибух німецько-советської війни перервав це раптовим струсом. Знов після коротких воєнних дій Львів опинився в новій дійсності. На цей раз пробудження було куди більш жорстоке. За нами були великі жертви більшовицького насилля і невідоме обличчя нового окупанта.

Та енергія громадського організму, штучно стримана, проявила себе з повною силою. Люди вийшли на вулиці, в установи, щоб побачити себе і щось почути. Між ними була й невелика худорлява постать К. Малицької, що зразу ж згуртувала кілька жінок довкруги себе. Це були ті нещасні, що шукали своїх рідних між трупами на подвір'ях тюрми.

— Годі шукати, — сказала до них Малицька. — Краще робімо щось для живих. Адже наших рук і нашого серця потребують...

В знищеному місті тоді тягнулись безконечні валки людей. Це були евакуйовані, що вертались на рідні місця, залишені, що чекали дальшого відвороту армії, полонені, що встигли відірватись від транспорту. Всі вимагали спрямування, нічлігу, поживи. Ще не було в місті відповідних установ та й не відомо, чи відповіли б вони вимогам воєнного часу.

— Давайте згуртовуватись, — відповіла котрась. — Треба відновити Союз Українок.

— Ні, — заперечила Малицька. — У нас тепер інші завдання. Творімо жіночу організацію для потреб цього часу. Краще назвімо її Жіночою Службою, так, Жіночою Службою України.

І так одного дня 1941 р. закріпилось те, що потім стало великим допоміжним чинником у відбудові нашого життя. Організацією, що потворила свої філії по містах і містечках Галичини та проробила велетенську роботу. І то за неповних 8 місяців існування, доки новий окупант не розв'язав її, бажаючи включити жінок також у свою систему.

К. Малицька не пробула довго на чолі цієї організації. Як звичайно, вона не любила головувати й широко розгалужена організація та й переважно харитативні завдання не приманювали її. Вже в вересні 1941 р. вона передала це місце Марії Біляк, що прибула з заходу.

Але ця ініціатива і цей відрух були доказом, що в 69-літньої тоді К. Малицької спалахнув ще громадський інстинкт на вид грядучого лихоліття. Вона дала цей поштовх саме в часі і місці, коли того було пекуче потрібно. І рушила гуртову енергію жіноцтва у властиве русло.

Часи німецької окупації пройшли сіро і сумно. Правда, повернулась частина її свояків, відновився гурт біля кооперативи "Українське Народне Мистецтво", де було для неї дружнє середовище. Тому часто можна було побачити її невелику постать в тому приміщенні. Тим більше, що вона користалась і з харчівні кооперативи, а це в тому голодному часі мало своє значення. Отже було з ким відвести душу. Бо чимало нових кривд і безправств хвилювало її, а нове лихоліття нашого народу вона боляче переживала.

Коли знов повернулось колесо війни і советська армія наблизилась до Львова, К. Малицька залишилась на місці. Тридцять вісім років із перервою прожила вона в цьому місті, поклала тут найкращі сили

своїх задумів і вчительської праці. Навіщо їй іти кудись в незнане? Правда, знов розв'язувався приятний гурт людей і свояки покидали місто. Але залишилось ще кілька душ приятелів і сотні її учениць, розкиданих по Львові та приміських селах.

Не знаємо нічого про те, як вона провела перші роки після закінчення війни. Напевно теж довелось зазнати голоду й холоду в тому невеликому мешканні при вулиці Лісній, де так було суворо просто й чисто. Але доля готувала їй ще одне радісне зайняття. Бібліотека Української Академії Наук у Львові, де була директоркою д-р Марія Деркач, притягнула її до зладження бібліографії української дитячої літератури. І так К. Малицька увійшла знов у ділянку, яку любила все своє життя, у світ уяви української дитини.

Бібліографію вона виконала точно й сумлінно, як усе, що робила. Треба припускати, що в тій праці відпочила душею, перегортаючи сторінки поживклих дитячих книжечок та журналів.

Нещасливий випадок прискорив її смерть. У січні 1947 року, ідучи з роботи, вона поховзлась і впала на Лісній вул. близько свого дому. При цьому зламала ногу. Пролежала довгий час на холодній землі, доки люди її не підбрали. Із цього вив'язалось запалення легенів.

У хворобі доглядали її друзі. Однією з них була давня її співробітниця зі школи ім. Т. Шевченка Стефанія Пашкевич. Будучи самітня (недавно повернулась із довголітнього заслання), вона віддала їй всю увагу своєї глибокої, суцільної натури. Була біля її ложа й Олена Степанів. Злучило їх у спільному почині велике діло, а тепер Константина Малицька привітала її лиш очима, бо говорити вже не могла. Були й інші біля неї, ті, що з ними вчила, або ті, що їх навчала.

На їх руках Константина Малицька закрила очі. Хоч самітно прожила все життя, проте мала в хвилину смерті потіху присутності близьких, дружніх людей.

Похорон її стягнув велику кількість людей. Прибули товариші праці, було багато учениць. Нагробної промови не було, але кілька теплих слів про неї — педагога сказала Олена Степанів. Поховали її біля матері, яку вона так віддано любила.

А тепер станув на її могилі пам'ятник. Із суворого граніту, що нагадує прямоту й непохитність її вдачі. Позначений хрестом, в ім'я якого вона діяла, хоч цього ніколи не маніфестувала.

ЛІТЕРАТУРА

Степан Ріпецький: "Українські Січові Стрільці, визвольна ідея і збройний чин", В-во Червоної Калини, Нью-Йорк, 1956.

Олена Степанів: "Напередодні великих подій", в-во "Червона Калина", Львів, 1935.

Річники журналу "Нова Хата", 1930-1939.

Річники журналу "Жінка", Львів, 1935-1939.

МІЛЕНА РУДНИЦЬКА І ЖІНОЧИЙ РУХ

продовження

Серед статей Рудницької, написаних у 1919 році, дві, які порушують головні аспекти фемінізму, ввійшли до "Нашої Мети". "Нова доба культури" у першому — свого роду програмовому — числі газети виводила висновки із щойно здобутої самостійності: "Через довгі тисячоліття будував храм цивілізації і культури виключно мужчина. Після свого мозгу і серця, для своєї вигоди, відповідно до своєї потреби і згідно з своїм смаком сотворив він релігію, мораль, законодавство, науку і мистецтво. Львина частина звичаїв, переконань та пересудів новочасної суспільності се витвір мужеського егоїзму, без уваги на користь і шкоду другого пола... Цілий культурний доробок минулих... літ можна... назвати не людським, а мужеським. Друга половина людства, замкнена при "домашнім огнищі" і відсунена від публичного життя, не була в сій культурній праці причетна. Дперва тепер жіноцтво громадно приступає до творчої праці... Виходить, отже, що ми стоїмо на початку нової епохи в розвою людства... Нам судилось жити на переломі двох епох. Покажімся гідними сеї історичної хвилини".

На шляху до повноцінної участі жінок у творчому та громадському житті стоять, однак, нерозв'язані перешкоди: трагічний конфлікт обов'язків матері, вимог громади та потреби заробітку. Події двадцятих років не дозволяли на розкіш теоретичної аналізи цього триликого виміру.

У своїх статтях Рудницька підкреслювала легальну та побутову рівноправність чоловіків та жінок. У психіці, одушевленій біології вона наголошувала різниці, які вважала істотними: "Жінка як істота наділена іншим мозком і серцем з іншими вимогами і бажаннями, чим мужчина, внесе до культури зовсім нові, свіжі цінності, поглибить її та поширить. Відмінна психологічна конструкція жінки мусить необхідно потягнути за собою повну перебудову державного і суспільного ладу і перетворення всієї культури".⁵

З часом Рудницька звела різницю до материнства і підкреслювала тотожність материнства з фемінізмом. Така інтерпретація творила основу для аргументів у "Жінці" — феміністичній газеті, яка виходила під редакцією Рудницької від 1935 до 1939 року.

Тоді, як і тепер, дехто побоювався фемінізму, який "Громадянка" просто характеризувала як свідому участь жінок у творенні національної культури.

Жіночі товариства українок відрізнялися від західноєвропейських тим, що вони намагалися перенести автономне коло діяння жінки, яке характеризує родинне життя передіндустріалізованих суспільств,

на громадське поле дії. Українки були передвісниками подібних рухів жінок у колоніальних державах де визволення жінок також підпорядковувалося загальнонаціональним визвольним змаганням. На відміну від західного емансипаційного руху, який ставив натиск на емансипацію чи, іншими словами, визволення, українські жіночі товариства підкреслювали автономію праці, рівну участь у громадському житті та рівні права. Віддзеркалюючи економічну дійсність, яка обмежувала більшість жінок до провадження хатньої господарки, українські жіночі діячки підкреслювали не конфлікт між суспільними клітинами і жіночими змаганнями, а співзвучність та взаємне посилення цілого суспільства взагалі, а повноцінної родини зокрема, здоровим фемінізмом. У статті "Трагічний конфлікт жінки як матері і громадянки, звання або подружжя" (1919), Рудницька підкреслювала: "Жінка є лише тоді в силі підняти успішну конкуренцію з мужчиною... коли висвободиться від своїх домашніх обов'язків... Це рівнозначне з тим, що лише незамужна і бездітна жінка може виповнити як слід завдання позадомашнього фізичного чи умового звання. Іншими словами, жінка має змогу нині лише під цією умовою творити на рівні з мужчиною нові вартості на полі господарським і культурним, коли резигнує з природного полового життя: з подружжя і материнства".

В той же час Рудницька правильно характеризувала фемінізм західного варіанту як початок, а не завершення змагання жінок за рівноправність: "Борба за вступ до університету і парламенту, борба за вільну дорогу всіх найвищих заводів і за всі людські права, одним словом, новітня жіноча емансипація зачалася тільки тоді, коли буржуазне жіноцтво не могло вже довше в хатах своїх батьків та чоловіків найти зайняття і прокормлення і мусило його шукати поза родинним домом. Щойно інтелігентне жіноцтво, якому не лише з матеріальних, але з ідейних причин — не могли вистарчити домашні зайняття як одинокий зміст життя, видвигнуло прапор визволення жінок з вікового ярма".

На жаль, Рудницька, — форте якої, до речі, не лежало в теоретичній праці, — не розвинула цього аргументу. Навіть при найкращих обставинах жінки не схильні творити теоретичні формулювання дійсності. Рудницька жила в обставинах, які вимагали дії, а не роздумування.

Мілена Рудницька, а також зорганізовані жінки України, цікавилися більше працею, ніж осмисленням її теоретичного обґрунтування. Пізніше, вже будучи на еміграції, Рудницька подала коротку, але

вичерпну характеристику жіночого руху: "В основу українського жіночого руху лягло переконання, що українська жінка в рівній мірі відповідальна за сучасність і майбутність України, що і чоловік. Лягла віра, що жінка має не тільки в родині, але і в суспільності, в житті свого народу і цілого людства дуже важні, специфічні завдання. Ці завдання стоять у найтіснішому зв'язку з її материнством, а саме з притаманними жінці материнськими прикметами її психіки. Впродовж усієї історії жінка віддавала свої духові цінності, свої сили і здібності родині. Вона приводила на світ дітей, вирощала їх, стояла на сторожі фізичного і морального здоров'я родини. В модерному суспільстві, коли функції родинного дому змаліли, коли суспільність перейняла на себе виховання і навчання, опіку над хворими і бідними та десятки інших справ, які в давніх віках лежали всеціло в руках господині і матері, а машина, фабрика перейняли на себе колишню родинну продукцію, жінка повинна віддати свої сили загалові. Жіночий рух думає, що жінка має право і обов'язок внести в національне життя *свої* досвіди, *своє* зрозуміння добра і справедливості, формувати це життя згідно з *своєю* волею. Жіночий рух вірить, що думка, воля і чин жінки так само повновартісні і незамінні, так само необхідні для розвитку нації, як прикмети мужеського духу, — бо народ це не тільки чоловіки, але і жінки".⁸

Фемінізм Рудницької не атакував, а навпаки посилював громадські установи та традиційні підвалини суспільного життя — родину, виховний аспект материнства, прив'язання жінки до нації та церкви. Вона їх підкреслювала, вважаючи, що прикмети матері, визволені з вузьких рамок родини і перенесені у соціальний світ та підпорядковані службі загалу, мають важливе духовне післанництво "у житті народу".⁹

Хоч Рудницька час від часу нарікала на те, що фемінізм у Галичині не розвинув доволі своєї ідеології, Рудницька разом з жінками Західньої України виробили дуже ефективний підхід до жіночого питання. Це був фемінізм не ідеології, а фемінізм дії. Його ефективність та вартість треба міряти не програмовими статтями (хоч їх є досить) та не ідеологічними програмами, а змінами в житті, думанні, психічній настанові жіноцтва. Хоч цього нелегко зміряти, маємо досить даних, щоб ствердити серйозні успіхи в тій ділянці.

На установчому з'їзді присутній польський комісар розв'язав Союз Українок під час промови Рудницької у грудні 1921 року. Це не завадило жінкам створити з'єднану організацію, яка пережила два польські "завішення" та деякі намагання окремих українських груп розбити її. Наявним доказом сили організації був величавий з'їзд жінок у Станиславові в 1934 році, на якому оформилися остаточні пляни створення Всесвітнього Союзу Українок.

Не в силі назвати найближчих співробітниць Рудницької в Союзі Українок. Вона входила до управи Союзу Українок від часу його створення, за головування Надії Макарушкової, Марії Білецької, Константини Малицької, Олени Федак-Шепарович, Марії Бачинської-Донцової. Олена Кисілевська в першому десятиріччі існування Союзу Українок була її організаційним референтом і залишилася активною в ній. Ірина Макух-Павликовська, Лідія Бурачинська, Антоніна Горохович, Іванна Блажкевич та сотні інших жінок творили Союз Українок.

У своїй діяльності, у пресі та публікаціях Союз Українок вселяв у тисячі галицьких жінок віру в себе, працездатність та життєрадісність.

Піднесення політичної свідомості жінок та активізація їх у політичному житті краю були однією з головних цілей Союзу Українок. Рудницька з самого 1925 року була членом УНДО, на тій платформі ввійшла до союму в 1928 році. Кисілевську вибрано в той час до сенату. В 1935 році Рудницька виступила з УНДО на знак протесту політики партії. Жіноцтво всеціло підтримало її. Жінки займалися політикою, практикували толеранцію, виступали ясно проти впровадження тоталістичних елементів у партійну діяльність українців. Донцова виступала разом з Блажкевичевою, Шепаровичевою з Павликовською, незважаючи на радикальні розбіжності у політичних поглядах. У тридцятих роках навіть створювалися окремі жіночі організації при деяких партіях, але сам Союз Українок зберіг всенациональний характер. Коли на еміграції у нових обставинах відновлювалося демократично партійне життя, коли вже сила та одностайність жіночого руху заломилася, бо не було тієї суцільної масової підтримки, яка характеризувала діяльність Союзу Українок на рідних землях, Рудницька задумувалася, чому ні одне з угруповань не знайшло в собі зрозуміння і ваги жінки в національному житті.

Відповідь її ясна: "Коли застановитись над причиною такого поступування, над джерелом такого підходу наших чоловічих людей до тієї справи, то є тільки одне пояснення: *жінки, помимо своєї партійної приналежності, ніколи не дали себе втягнути у вир партійної боротьби і розрахунків. Вони не були досить партійно дисципліновані, щоб піти на такий розріз з своєю совістю.* Жінки пішли куди вимагав розум і інтереси нації, а не виключно диктат партії."¹⁰ *Продовження в наступному числі.*

5. "Нова доба культури", "Наша мета", ч. 1 /24.VIII.1919/, стор. 2-3.

6. Останній рік із заголовком, зміненим на "Громадянку", цитата з передовиці 15.XII.1938.

7. "Наша мета", ч. 1 /24.VIII.1919/, стор. 2-3.

8. "Ідеологічні позиції і завдання Матірнього Союзу Українок", *Інформаційний Листок МСУ*, ч. 2-3, 1951, стор. 3.

9. "Жінка і нація", "Жінка", 1.1.1935.

10. "Громадянка", ч. 5-6, 1948, стор. 3.

КОНФЕРЕНЦІЯ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

16-17 травня ц.р. в домівці СУА в Нью-Йорку відбулася конференція голів окружних управ, якою проводила голова СУА Марія Савчак. У конференції взяли участь голови окружних управ: Наталія Гевко (Дітройт), Оксана Фаріон (Філядельфія), Надія Савчук (Нью-Йорк), Марія Крамарчук (Північний Нью-Йорк), Марія Полянська (Нью-Джерзі), Іванна Шкарупа (Огайо), Анастасія Хариш (Чікаго), Ірина Гладка (Нова Англія), Наталка Кушнір-Верзол (Південний Нью-Йорк); членки Екзекутиви: заступниці голови Іванна Ратич, Ольга Гнатейко, Марта Хом'як, кореспонденційна секретарка Марія Томоруг, англійська секретарка Розалія Полчій (другого дня), фінансова секретарка Марта Данилюк, скарбничка Рома Шуган, вільні членки Ірина Куровицька і Лідія Білоус; референтки: Ірина Руснак, Ольга Тритяк, Лідія Черник, Анна Кравчук і Христя Навроцька, Ірина Чабан, редактор журналу "Наше Життя".

Після відкриття, молитви, прийняття порядку денного нарад і вибору комісії ухвал, виступила голова СУА Марія Савчак, яка порушила наступні справи: завдання та відповідальність голів окружних управ, бо саме від них залежить рівень і підсумки праці відділів, обов'язкову присутність голови Округу на загальних зборах відділів, читання, продискутування обіжників Головної Управи та передання їх дотичним референткам до виконання.

Останнім часом постали 3 нові відділи: в Лос-Анджелесі, Кергонксоні і Норт Порті, Фл. Тепер проходить підготовка до XXIII Конвенції СУА, в якій участь делегаток повинна бути численніша. У XXII Конвенції не брали участі аж 34 відділи, оправдуючись браком фондів. У тій справі на засіданні Головної Управи в 1990 році прийнято рішення про створення окремих фондів у відділах для оплачення коштів делегаток на Конвенцію.

Восени 1992 р. відбудеться VI Конгрес СФУЖО в Торонто. У зв'язку з цим голова пригадує, що відділи одержали листи для датків на проведення Конгресу, які треба своєчасно повернути з грошми до Централі.

Голова інформує про поширення праці референтури суспільної опіки і звертає увагу, що відділи повинні підтримувати виключно акції СУА, а не різних комітетів. Згідно зі статутом СУА, відділи і округи не можуть бути членами будь-яких комітетів чи федерацій, про що інформує заступниця голови Іванна Ратич, як голова статутної комісії СУА.

Голови окружних управ подавали аналізу праці відділів їхніх округ:

Наталія Гевко (Дітройт) опрацювала огляд праці 12-ти відділів за їхньою активністю. Два відділи зовсім неактивні, тільки один відділ не має 100% передплати "Нашого Життя".

Оксана Фаріон (Філядельфія) проаналізувала 16 відділів за трьома категоріями: кількість і вік членок, діяльність і звітування та перспектива майбутності.

Надія Савчук (Нью-Йорк) представила працю 15-ти відділів, з яких один не проявляє діяльності, а всі інші працюють і звітують задовільно, часто проявляючи ініціативу для проведення важливих акцій.

Марія Крамарчук (Північний Нью-Йорк) присвятила свій виступ праці шести відділів, які тісно співпрацюють з Округною Управою, виказуючи організованість. Молодші членки проявляють ініціативу у проведенні різних імпрез і акцій. Просила про посібник праці референток.

Марія Полянська (Нью-Джерзі). Округа складається з 13-ти відділів, з членством від 25 до 92 років. Ведеться акція приєднання членства при допомозі різних імпрез. Бюро Стипендійної акції знаходиться на терені Округу, з якої є теж членки цієї комісії. Окремі відділи є активні у зв'язках з американським світом (численні статті в американській пресі). Аналіз праці відділів показує ініціативу і відданість членок.

Іванна Шкарупа (Огайо). Праця у 6-ти відділах проходить, залежно від віку членок, у різних ділянках. Дбають про приєднання нових членок. Працюють у "Мережі дії", влаштовують виставки в американських школах, бібліотеках та університетах. Навіть далі віддалений відділ в Ірі співпрацює з Округною Управою.

Анастасія Хариш (Чікаго). Членство в 11-ти відділах можна поділити на три вікові групи: 25-35, 35-50 і понад 50 років. Членок у першій групі треба підготовляти до громадської праці в жіночій організації і мати виrozumіння для їхнього особистого життя. Друга група — це переважно професійні жінки, зацікавленні у допомозі Україні. Їх працю треба унапрямувати і пригадувати, що СУА — це найбільша і найстарша жіноча організація. Перед цією групою — майбутність. У третій категорії є жінки, які вклали найбільше праці для зростання організації. Про це треба пам'ятати і мати до них пошану.

Ірена Гладка (Нова Англія). Округа складається з 6-ти відділів, з яких три є активні, ініціативні і продуктивні. Один — найстарший з огляду на вік членок — не може виконувати усіх завдань. Один з відділів є підпорою цілої громади свого міста, але повинен передати хоч частину праці іншим членам громади, щоб праця для відділу була кращою. Ще один відділ не звітує.

Наталка Кушнір-Верзол (Південний Нью-Йорк). Для аналізу праці чотирьох відділів треба мати контакт, але це нелегко, бо найдалі віддалений відділ не є ознайомлений зі завданнями СУА. Працюють у

УХВАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ ГОЛІВ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА,

1. Пригадується, що, згідно зі статутом СУА (точка 29-ж), Окружні Управи та Відділи СУА не можуть бути членами інших громадських організацій.
2. Голови Окружних Управ відповідають за своєчасне звітування референток Округ дотичним референткам Головної Управи СУА.
3. Підтримувати ухвали XXII Конвенції та засідань Головної Управи СУА з метою, щоб уся допомога була координована референтурою Суспільної Опіки СУА.
4. XXIII Конвенція СУА відбудеться 29-31 травня 1993 р. Закликається УСІ Відділи СУА вислати делегаток на згадану Конвенцію.
5. Голови Окружних Управ СУА зобов'язані точно поінформувати делегаток Відділів про їхні обов'язки, пов'язані з Конвенцією.
6. Обов'язково дотримуватися устійнених реченців надсилання матеріалів до пропам'ятної конвенційної книжки.
7. Відділи повинні подбати про те, щоб зібрати якнайбільше оголошень і привітів до пропам'ятної книжки XXIII Конвенції СУА.
8. У кінці жовтня — на початку листопада 1992 р. в Торонті, Канада, відбудеться VI Конгрес СФУЖО. Заохочується округи СУА взяти в ньому численну участь. Також проситься Відділи збирати на листи, які надіслала Екзекутива СУА з метою фінансово допомогти СФУЖО у Конгресі.

Комісія ухвал:

*Ірена Гладка, Марія Полянська,
Оксана Фаріон, Іванна Шкарупа,
Христя Навроцька*

громаді і з церквою як одиниця. Три інші відділи працюють у рамках програми СУА. Найсильніший відділ має приріст молодшого членства і проявляє активність. Голова вважає, що треба Екзекутиві застановитися над реорганізацією Округи. В тому часі коли відбувалося засідання Номінаційної комісії, референтки головної Управи запропонували Екзекутиві свої пляни проведення панелів їхніх комісій, а саме: заступниця голови з організаційних справ Ольга Гнатейко плянує гурток праці для виміни думок.

Заступниця голови у справах зв'язків Марта Хом'як запропонувала Ірину Куровицьку, Лїду Білоус і Мотрю Слоневську для підготовки панелю і напередодні Конвенції, т.зв. "Kick off". Фінансова секретарка Марта Данилюк подала теми: фінансова база для праці СУА, Фонди СУА і СУА — неприбуткова організація.

Референтки запропонували свої пляни для панелів під час Конвенції. Про справи XXIII Конвенції, за відсутню голову конвенційного комітету Любу Сїру звітувала кореспонденційна секретарка і зв'язкова для справ конвенції Марія Томоруг, яка повідомила, що XXIII Конвенція не відбудеться на Сою-

зівці у зв'язку з браком місця для делегаток. Шукається готель в Нью-Джерзі. Присутні ставили ряд питань щодо конвенції і подавали пропозиції до правильника і проведення програми.

За відсутню голову видавничої комісії Ірину Чайківську — Марія Томоруг прочитала проект відносно конвенційної книжки.

Голова Марія Савчак поділилася враженнями з участі в делегації української репрезентації у Вашингтоні у зв'язку з приїздом президента України Леоніда Кравчука та відкриттям амбасади України в столиці США.

Марта Хом'як, яка в заступстві голови СУА брала участь у двох засіданнях у Державному Департаменті, подала звіт із їхнього перебігу. Перше засідання було присвячене підготові приїзду президента України Леоніда Кравчука, а друге — оцінці його перебування у США.

Два дні нарад пройшли в атмосфері взаємного розуміння. Учасниці конференції роз'їхалися додому задоволені і з новими ідеями для праці.

Прохарчуванням, як завжди, зайнялася Окружна Управа Нью-Йорку, за що голова щиро подякувала.

Христя Навроцька,
пресова референтка

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. XLIX

SEPTEMBER 1992

Editor: Marta Baczyński

ANNA KRAWCZUK

SHORT HISTORICAL REPORT OF THE UNWLA SCHOLARSHIP/STUDENT SPONSORSHIP PROGRAM

*Брєйськї свячєння о. Григорїя Гуньки провєдить Святїший Отець Папа Іван Павло II.
Ordination to the priesthood of Rev. Hryhorij Hunka, officiated by His Holiness Pope John Paul II.*

The Scholarship/Student Sponsorship Program of the Ukrainian National Women's League of America is now celebrating its Silver Anniversary.

For 25 years our program assisted hundreds of students in Argentina, Brazil, Paraguay, England, Italy, Poland, Yugoslavia and the United States of America with countless volunteer hours of the UNWLA members plus donations of funds from generous sponsors and benefactors from Australia, Canada and the USA.

From very modest beginnings the program developed to over a thousand scholarship recipients in 1989,

and more than six hundred sponsors, 1,564,007.00 US dollars were paid in scholarships during the years 1967-1991.

The rapid growth and success of this program is attributed to people in many countries where Ukrainians settled, as well as the outstanding qualities and devotion of the UNWLA Scholarship Program Committee members whose idealism, self-sacrifice and understanding of the need of such a program made it a reality. The donations from generous sponsors and benefactors were and are the financial foundation of the UNWLA Scholar-

Зліва: Марія Магдалина Лозова (Бразилія), Сестра Марія, ЧСВВ, Єпископ Михайло Кучм'як, Анна Кравчук, Сесилія Дацюк.

From left: Maria M. Lozovei, Sister Maria OSBM — Principal, Bishop Michael Kuchmiak, Cecilia Daciuk.

ship Fund. Stipends paid with these contributions strengthened the work, the untiring efforts and dedication of the faculty and clergy who established boarding schools, seminaries, folklore groups and Saturday Ukrainian Studies Schools in Brazil, Argentina and Poland more than fifty years ago. These stipends gave an opportunity to Ukrainian orphans, abandoned children and children from large village families to obtain an education in countries where mandatory schooling is only up to the 4th or 8th grades. In these establishments, students also learned about their ethnic identity, Ukrainian traditions and religion at a time when being Ukrainian was not popular and often even dangerous. Our stipends and requirement of the knowledge of the Ukrainian language (students correspond with their sponsors in Ukrainian) strengthened the work of the educators in those countries and eased the financial worries of parents who were mostly farmers.

During 1987-1989 one hundred and twenty-four students became professionals, including twenty-one that became Ukrainian Catholic and two Ukrainian Orthodox priests. 1989 was also the turning point in extending our program to East-European countries; particularly to Yugoslavia.

By the year 1991 we had nineteen students from Ukraine who were studying in the West; this included a few on Student Exchange Programs in the USA. In 1992, our first scholarship recipient from Ukraine, Lesia Isaievych, sponsored by Melania Banach (Branch 86) was graduated from Tufts University. Lesia also designed our logo.

Looking back at the development of our program, it may be said that the idea of student assistance and sponsorship appealed to many members and branches of our organization. The first such assistance was given by Branch 28 in 1932. A scholarship was granted to Maria Rusenko of Lviv, Ukraine. Later they helped students in Poland.

In later years, many Sojuzanky and Branches assisted students. But it was not until the resolution was passed at the UWNLA Convention in 1969 to expand the scholarship program that concerted work began in that direction. It was then that Sofia Andrushkiw became a member of the Social Services Committee, under the chairmanship of Maria Chymynets, for scholarships to Poland. In 1967, after the visit of Nadia Schulhan, director of the Catechists of the Sacred Heart of Jesus and Santa Olga Institute in Prudentopolis, Parana, Brazil, it became evident that our assistance was in dire need in South America. It was in 1967 that the first stipend was sent to Colegio Santa Olga with UNWLA Branch 33 as the first sponsor of our program.

In 1973 Olga Korczagin, sponsored by Daria and Jaroslaw Howytkowycz, was the first college graduate in Brazil. Now Olga is the director of Santa Olga boarding school in Prudentopolis, caring for over one hundred Ukrainian girls each year.

Dr. Teodozia Sawycka, UNWLA Social Services Committee Chairwoman from 1971-1981, initiated the centralization of the various scholarship efforts into a single program. She established the procedures and guidelines, and at the same time appealed to the Ukrainian community for support for students in South America in particular. When the UNWLA was granted a non-profit status by the IRS, a separate UNWLA Scholarship Fund was established. Irena Kaczaniwska became its first treasurer. As a result, many individuals and groups in the United States of America, Australia and Canada became sponsors. The Ukrainian Women's League of Australia, Charytia Kononenko Branch, joined our program and forwarded funds collected from their sponsors to our Fund. Other Australian Branches followed.

After visiting Brazil and Argentina in 1975, Dr. Sawycka expanded the program to Brazil and Argentina, focusing on boarding schools and seminaries where students of Ukrainian descent lived and learned during

*Хор українського ліцею в Лігнуці (Польща), в центрі — диригент м-р М. Дуда.
Choir of Ukrainian lyceum in Legnica, Poland. Conductor M. Duda in center.*

*Учні Колегії св. Ольги. Прудентополіс, Парана, Бразилія.
Students of St. Olga Collegium. Prudentopolis, Brazil.*

the school year. The trip to South America was instrumental in making personal contacts with the leadership of Ukrainian communities, churches and schools and establishing guidelines for the recommendation and obligations of students. Educators in those countries took the responsibility for students whom they recommended.

Dr. Sawycka took charge of the stipends to South America, while Sofia Andrushkiw with Olha Hnatyk's assistance continued those to Europe.

At the Convention in 1981, Anna Krawczuk was elected to head UNWLA Social Services which included the scholarship program in addition to 149 active files from South America. Immediately a scholarship bureau was formed with the following volunteers: Dr. Teodozia Sawycka, consultant, Sofia Andrushkiw, Maria Polanskyj, Marijka Hewel and Anna Kosonocky. Irena Kaczniwska remained treasurer. In the fall of 1982 Vera Mycio took over the scholarships to Europe under Sofia Andrushkiw's guidance. This was very important for the continuity of our program. By 1984 the number of scholarship recipients tripled and it became evident that the UNWLA Scholarship Program should be segregated from the Social Services. Because of the many volunteers, the administrative expenses were under 3%.

Thus at the XX UNWLA Convention in 1984, Anna Krawczuk was elected the first chairwoman of the UNWLA Scholarship Program/Student Sponsorship Program. Taissa Turiansky became treasurer, Sofia Andrushkiw and Vera Mycio were responsible for stipends to Poland, Marijka Hywel, Ksenia Hapij, Olena Melnychuk and Maria Polanskyj devoted many hours to office work, and Nadia Nynka, Luba Siryj and Orysia Jacus assisted in the automation of the program. This was quite a task, but by the end of 1986 all accounting and student files were computerized. That year the number

of sponsors reached over 500 who assisted 716 students. The Brotherhood of Ukrainian Catholics, Rev. Markian Shushkevych Branch in Montreal, Canada, helped us tremendously and because of the efforts of Wasyl Mereniuk, now certain scholarship recipients have Canadian sponsors.

In 1987, Orysia Jacus became treasurer and since 1988, Luba Bilowchtchuk is administrator of the UNWLA Scholarship Bureau. Odarka Polanskyj joined the committee as fund raiser. Because of so many devoted volunteers, the administrative expenses still remained under 3%.

In order to make personal contacts and confirm the need of our assistance in South America, Anna Krawczuk with Ksenia Hapij visited Brazil and Argentina in 1985. In 1989 she and Vera Mycio made the very first trip to Poland and Yugoslavia to assess the situation in those countries. These trips reaffirmed our commitment to helping the Ukrainian needy pupils/students to achieve an education and at the same time to ensure their ethnic identity, religion and traditions.

Many of the educators, lay and clergy, were our past recipients who understood the ideal behind the program and worked, oftentimes underpaid, toward reaching our mutual goals.

By 1989 we had over a thousand students under our care, from elementary school pupils to PhD candidates.

From 1987-1989, the UNWLA Scholarship Program awarded 2844 stipends in the amount of \$594,350.70. In those three years alone, 124 students became professionals.

1989 was also a turning point in centralizing our program completely, using the same guidelines in Europe as in South America. Because of the political situation in East Europe this could not be done in previous years. Political events in East European countries and

the fall of the USSR in 1991, opened the door to Romania and Ukraine. Thus in 1991 we had nineteen students from Ukraine who studied abroad, mostly in Italy, France and the USA under the student exchange program.

In 1992 we anticipate over one hundred applications from needy Ukrainian orphans in Romania. Again we are faced with the need of funds and now our appeal extends to our institutions, friends and neighbors to help us in this endeavor. We appeal to you to become sponsors of these young people or benefactors of our Scholarship Fund. A sponsor will be given the name, address and photograph of his student while benefactor donations will enable us to help those students who do not have their own sponsors. All scholarship recipients are obligated to correspond with their sponsors and the UNWLA. Some benefactors formed Endowment and Memorial Funds where only the interest from those funds may be used for scholarships: \$75,000.00 Memorial Fund from NN Branch 86 member; \$10,000.00 — Neonila Klish Fund; \$7,000.00 — Vasyl Papiz Memorial Fund; \$5,000.00 — Dr. Bohdan and Maria Cymbalista Fund; \$2,000 — Dmytro Radowycz Memorial Fund; and \$3,500.00 NN Fund designated for the administration of the UNWLA Scholarship Program.

I wish to share with you some of the successes of our scholarship recipients. I don't believe that there are any failures, for even those that for whatever reason did not complete their schooling, did not return home empty-handed — they took with them the knowledge they obtained.

In Brazil, a proposed bill by then State Representative Deputat Vera Viximicen was passed making the Ukrainian language a mandatory subject in Federal schools in the states of Parana and Santa Catarina, from the 5th to 12th grades.

In 1991, Maria Magdalena Lozovei was named Federal Director of Ukrainian Language Studies in those two states. She is working diligently in establishing the curriculum with the guidance and advice from Dr. Olenka Bilash of Calgary, Alberta, Canada. Maria was sponsored through high school by UNWLA Branch 1 and obtained two degrees with the help of Dr. Anna Samofal. Her course in Methodology in Teaching the Ukrainian Language was funded in part by Natalia Chaplenko in memory of Prof. Vasyl Chaplenko. Many qualified teachers of the Ukrainian language are also our former scholarship recipients, only because their teachers: Ukrainian Catholic priests, Ukrainian Catholic nuns of many orders, catechists of Santa Olga Institute, lay teachers in cities and villages, kept the Ukrainian language alive all these years. In the 1980's Nadia Kerechuk, then on the faculty at the Federal University in Curitiba, Parana, fought with others to have the Ukrainian language accredited at that university and taught the Ukrainian language without compensation. For her Master's degree she translated and published seven

Ukrainian fairy tales into Portuguese and they are now used in elementary schools throughout Brazil. Presently, Nadia is completing her Doctorate in Ukrainian linguistics at the London University, England.

Eugenia Mazepa was instrumental in establishing and heading the Saturday Ukrainian Studies School in Curitiba over twenty years ago, and our own Nadia Muzeka is a director of one in Prudentopolis, Parana. Since then others followed.

In Argentina Father Joseph Spaciuk, OSBM, the first of our scholarship recipients to be ordained by Pope John Paul II in 1987, was sponsored by Mae and Mykola Bojczuk. He learned the Ukrainian language at the Basilian Seminary, has now organized and strengthened the Ukrainian Studies School in Apostoles, Misiones. Sisters of St. Basil, Catechists of Santa Olga Institute and Sisters of Immaculate Heart of Mary, tirelessly work as educators and mentors of Ukrainian youth in many parts of Argentina.

In Poland where boarding schools existed in Bilyj Bir and Lignica for many years, another such school was opened last year in Gorowo Ilawecka, near Gdansk. Many of the students under our care are earning degrees in Ukrainian philology, history and pedagogy, some are Ph.D. candidates at this time.

From Bosnia (formerly Yugoslavia) many young men completed their studies at seminaries in Rome, some became priests. Father Roman Planchak, whose sponsors were Alex and Iwanna Czajka (Branch 33), was one of the first to be sent to Ukraine in 1990. It is the church and the devoted clergy that helped in preserving Ukrainian identity. They are faced with extreme hardships at this time of war and unrest there. We are very concerned for all the people in that country.

None of this could be possible if not for UNWLA members, Branches and Regional Councils who wholeheartedly supported us, worked diligently and devoted many volunteer hours convincing people to sponsor a child or two. I thank each and everyone of you. I extend my sincerest gratitude to all the sponsors and benefactors, for without your contributions we could not exist, without your contributions we would not have a scholarship fund and without your understanding and love the Ukrainian needy children would not and could not achieve their goals in education. The success of our program belongs to many people, in numerous countries throughout the world. May God Bless!

For more information please write to:

UNWLA Scholarship/Student Sponsorship Program
PO Box 172, Holmdel, NJ 07733
or call 908-888-0494.

*Our former scholarship recipient, Lidia Stefanowska, (sponsored by Vera Mycio and Natalia Chaplenko), has been accepted on a full fellowship by Harvard University, Slavic Department, for a Ph.D. program in Ukrainian Literature. She will start her doctoral studies in September 1992.

PRESIDENTS OF REGIONAL COUNCILS MEET

The Conference of the Presidents of Regional Councils of the Ukrainian National Women's League of America was held on May 16 and 17, 1992 at the organization's headquarters in New York City. Representing their regions were the following presidents: Natalia Kushnir Berzol — Southern NY; Anastasia Charysh — Chicago; Oksana Farion — Philadelphia; Natalia Hewko — Detroit; Irene Hladky — New England; Maria Kramarchuk — Northern NY; Maria Polanskyj — New Jersey; Nadia Sawchuk — New York; Ivanna Shkarupa — Ohio. Also present were members of the Executive Board of UNWLA.

In her opening address to the gathering, UNWLA's President Maria Savchak touched on a variety of subjects of interest and importance to the organization. She

spoke at length about the responsibilities of the regional council presidents, particularly where branches are concerned. Mrs. Savchak pointed out that the level of accomplishments and achievements of a branch depends on the initiative and leadership of the regional council president. She also firmly underlined that the welfare activities of branches must be coordinated by the Welfare Chair of the organization.

The Conference heard the reports from the presidents of the various Regional Councils in which they described the activities of their regions, specifically the branches within their jurisdiction. The presidents discussed work trends and membership.

Many other topics of importance such as the plans for the upcoming XXIII Convention were also discussed.

THE CONFERENCE OF THE PRESIDENTS OF REGIONAL COUNCILS OF UNWLA WHICH WAS HELD ON MAY 16 AND 17, 1992 APPROVED THE FOLLOWING:

1. In keeping with UNWLA By-Laws (#29) Regional Councils and Branches of UNWLA cannot be members of other community organizations.
2. Presidents of the Regional Councils are responsible for the reporting of the chairs of Regional Councils to the respective chairs on the National Board.
3. It is important to adhere to the Resolutions of the XXII Convention and the motions of the conferences of the presidents of Regional Councils, in order to insure that the welfare activities of the organization will be coordinated by the welfare chair of UNWLA.
4. The XXIII Convention of the UNWLA will be held in May, 1993. All branches are urged to designate delegates for the upcoming convention.
5. Presidents of Regional Councils are obligated to inform the branch delegates to the Convention about their responsibilities.
6. It is imperative to adhere to the deadlines concerning the materials for the Convention Book.
7. Branches are urged to solicit greetings and advertisements for the Convention Book.
8. At the end of October, 1992 the VI Congress of the WFUWO will be held in Toronto, Canada. Members of all regions of UNWLA are urged to attend. Branches are also asked to provide financial assistance for this endeavor.

Drawn up by:
*Irena Hladky, Maria Poliansky,
Oksana Farion, Ivanna Shkarupa,
Chrystyna Navrocky*

UKRAINIANS IN WASHINGTON, AND HOW WE CONTRIBUTED TO THEIR PRESENCE

The Ukrainian flag, the blue and yellow standard that we have come to identify with the idea, the goal of an independent Ukraine, is now the officially recognized emblem of the Republic. In the United States it has crossed the divide of being the sign of protest to being the sign of recognition. In New York, it has crossed First Avenue, by the United Nations, where for decades it has been defiantly, hopefully clutched by bands of chanting protesters, to wave along with the flags of other sovereign nations. In Washington, it has finally crossed over from Lafayette Park, the site of vigils and protest demonstrations, to the White House. It heralded the meeting of two heads of state — President George Bush and President Leonid Kravchuk.

The meeting of the two presidents, at which they signed a number of agreements, including the first one between the United States and a country of the former USSR about the establishment of a Peace Corps, in a very real sense dignified the success of much of the work of us, Americans of Ukrainian descent in the United States. That work had begun in the last century with the first Ukrainian settlers fighting for their dignity in the coal mines of Pennsylvania. In some sense the preparations for the visit of President Kravchuk marked the culmination of that struggle.

It was, of course, no secret that there were people in Washington who were unhappy about Ukraine insisting on its independence and on its sovereignty. For many Russia is a known factor and Ukraine appears an upstart nationalist power; others think that there is hope that the Commonwealth of Independent States will become viable. The result of this approach was the speech President Bush delivered in Kiev in which he warned Ukrainians of the danger of nationalism. Fortunately, even then Ukrainians held their temper, and Ivan Drach merely commented that he preferred the writings of President Jefferson to the speeches of President Bush.

Kravchuk's visit, preceding that of Russia's President Yeltsin by almost two months, was to have been a mere working visit, as compared to the state visit of the Russian President. The Ukrainian American community, especially the sizeable Republican segment, was visibly unhappy — a serious domestic issue in this election year. The same president who recognized the contribution volunteers and community organizations make to the functioning of the American system, turned to some of these organizations for our input to make the Kravchuk visit successful and satisfactory.

For that reason the leaders of major Ukrainian Ame-

rican community organizations were invited for a working meeting on April 30, 1992, at the Old Executive Office Building to meet with General Brent Scowcroft, the Assistant to the President for National Security Affairs, Edward A. Hewett, Special Assistant to the President and Senior Director for Russian and Eurasian Affairs, and Dennis Ross, Director for Policy Planning at the Department of State. Roman Popadiuk, Deputy Assistant to the President and Deputy Press Secretary for Foreign Affairs, and soon to be confirmed Ambassador to Ukraine was also present at the meeting, as were two persons from the Office of Public Liaison. About twenty representatives of Ukrainian American organizations took part in this meeting. Our President, Mrs. Savchak, could not attend and I represented UNWLA.

This meeting began with a very informative report of the fact finding mission of Mr. Hewett and Mr. Ross to Ukraine. A first hand exposure to contemporary Ukraine, a direct working meeting with members of its executive and legislative branches, and discussions with the Ukrainian military force convinced the Americans that the Ukrainian government is stable, responsible and effective. They saw and admitted that American policy seemed insensitive to the reality of Ukraine's difficulties with Russia. For instance, Russian Vice President Rutskoi's provocative posturing about the Crimea and the Black Sea fleet went largely unreported in the American media, and there is little outcry at Russia taking over the real estate assets of the USSR in various western cities. Nor is Ukraine getting the deserved recognition from other countries for its voluntary policy of dismantling nuclear warheads, and becoming a nuclear free state. On the other hand, the United States was worried that the Ukrainian government was moving very slowly on economic reforms and that a certain significant portion of its administrators were old party hacks. The US government is interested in having Ukraine realize that a democratic Russia is Ukraine's best guarantee for its own independence.

We appreciated that report, and were happy that first hand exposure to Ukraine has generally such a salutary influence on American policy makers. But we were interested in knowing how Ukraine would be treated in the United States. We did not want Kravchuk subjected to another lecture on the evils of nationalism, on the eve of Yeltsin's visit, and before an even earlier visit of Gorbachev to the capitol. Why was Kravchuk's visit a working visit, and Yeltsin's would be a state visit?

General Scowcroft pointed out that this would be an unusual working visit. Many ceremonies connected

with it will be those of a state visit; formal welcome with a 21 gun salute, a formal parting ceremony, a formal signing of three treaties, world net T.V. coverage of the events. As it turned out, President Bush also invited President and Mrs. Kravchuk to a lunch at the Old Family Dining Room and for a two hour working visit to Camp David, the presidential retreat in Maryland. (That meant that President Bush postponed his visit to riot-torn Los Angeles by two hours.)

The Kravchuk visit was indeed a memorable affair, and the signing of the treaties of technical and humanitarian aid, and of providing 60 Peace Corps volunteers by the end of the summer, was indeed a moving event. Mainly it was moving for us, the many invited Ukrainian-Americans. I remembered the officious shunting in the rose garden the "nationalities" often got, in the dog-days of August during the Captive Nations ceremonies, with no press deigning to be present. This press conference had a large coverage (it was to have been transmitted live to Kiev via the World Net but there was a glitch in Moscow — proof that Kiev needs its own direct link). Obviously, the US press fired most of the questions about Los Angeles, but that was to have been expected — that is normal operating procedure for the White House Press Corps. (Ladies — we need better coverage of our affairs by our own Ukrainian-American press.)

A few days after Kravchuk and his party departed, the community leaders were invited for a follow up meeting with Mr. Hewett and Mr. Ross. The questioning of the White House continued, we were after all, American citizens with our own government which is responsible to us. We were not immigrants thankful for interest in us. We wanted to know how much of the projected aid to the former USSR will go to the republics, we wanted to know why the continued use of the phrase "Russia and the republics?" It may be convenient, Russia may still capture the imagination of many, but the informed electorate, our own constituencies included, wanted to know exactly what kind of aid and for whom is being projected. The White House indeed explained, praising some of the Ukrainian businessmen who accompanied Kravchuk, and stressing that Ukraine needs help in establishing the mechanisms for the implementation of its policies. US is providing experts to help Ukraine in economic matters, and is granting Ukraine a most favored nation status. To "unlock" aid Ukraine needs to continue and speed up the policy of economic reforms, US support needs to go through Congress, and you all I trust have been following the "action alerts" in the Ukrainian Weekly on that issue.

The formal swearing in of the first Ambassador to Ukraine, Roman Popadiuk, took place at the Old Executive Building on May 26. President Bush, General Scowcroft, Marlin Fitzwater, and other major personalities of this administration were present at the ceremony and at the reception. So were the members of the Ukrainian community. We were a true part of the American dream,

a system that included us for what we are. Now we have to have Judy Popadiuk join UNWLA.

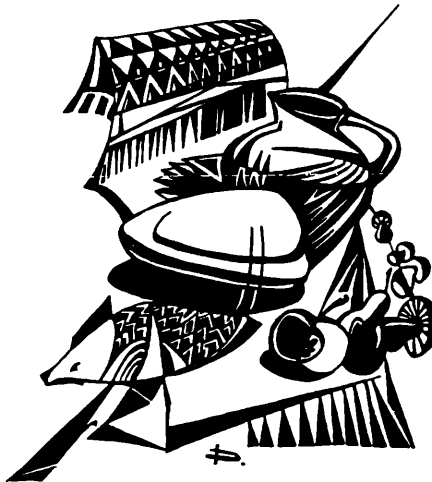
This is the tip of the pyramid, a pyramid built by many hands throughout many rough years. UNWLA has also done its share of quiet diplomacy and overt actions to make Ukraine visible. Remember the reception at the Press Club for the centenary of the International Council of Women at which Ulana Kot, a folksinger from Ukraine sang under our blue and yellow emblem. I think that was the first public appearance of a "Soviet" Ukrainian under this banner. Among the many guests were the consul from the then-Soviet Ukraine. In 1987 there was little evidence of the impending change, although in 1985 at the UN Decade for Women Conference the "Soviet" Ukrainian delegate admitted publicly to the famine. UNWLA has also provided a forum for Americans to develop their views on various topics involving Eastern Europe and its residents. William Courtney, now ambassador designate to Kazakhstan (which has, after Canada, the second largest Ukrainian diaspora), Paul Goble, then of the State Department, Sophia Sluzar, long-time editor of Problems of Communism and now heading the new Ukrainian desk at the State Department, were among our many speakers. Rosemary Oaker and David E. Bonior were among the elected representatives at our conventions in Cleveland and in Detroit. By the way, after the Convention Bonior became the Majority Whip.

Yes, we welcome President Kravchuk in the White House. Yes, we helped get him there with all the dignity the President of an independent Ukraine deserves. But we were able to do that because we are part of the fabric of American life, a fabric that includes us, and is stronger for it.

That after all is what UNWLA is all about. For that we worked, we demonstrated, we made varenyky and holubtsi, we sang, and danced, and embroidered, we collected signatures and collected books and collected money. We helped Ukrainians and Ukraine reach its rightful place among the free nations.

That was part of our mission. Our major mission — ourselves — remains. Now Ukraine can help us, even as we help it. Now we join hands again and turn inward to us, as women. Ukrainians will have to build Ukraine. We continue our lives here, as members of the Ukrainian National Women's League of *America*. Need I remind you that this is an election year here, and that there will be a great turnover in Congress. Many women are tossing their hats into the rink; now is the time to become really involved in local political activity. And remember, you need to be registered to vote, and registration stops six weeks before election. Make registration a top priority item. Be a good example to Ukrainians who have as yet to implement their hard won new democracy. Show them how women in an established democracy, the United States of America, become politically involved to maintain that system.

Наше харчування

На бажання читачок подаємо декілька приписів на лакоминки, які не вимагають багато часу для приготування.

ПОМАРАНЧЕВИЙ ПУДИНГ З ПІНОЮ на 6 осіб

- 6 великих помаранч
- 3/4 горнятка цукру
- 2 горнятка молока
- 3 ложки крохмалю (corn starch)
- 3 яйця — розділені
- 6 ложок цукрової мучки

Втерти шкурку з однієї помаранчі. Обрати всі помаранчі зі шкурки і розділити на частинки, вкласти до 1 1/2 кварта величини вогнетривалого посуду і посипати 1/4 горнятка цукру. Заварити 1 1/2 горнятка молока, змішати решту цукру з крохмалем і всипати до решти молока. Додати до цього легко вбиті жовтки і все разом влити до горішньої частини подвійного посуду (double boiler). Варити мішаючи, аж почне густішати. Простудити і полити на помаранчеві частинки. З білків вбити тугу піну, додаючи по ложці цукрову мучку і втерту помаранчеву шкурку. Накласти на пудинг і пекти в нагрій до 350° печі 10 хвилин, щоб легко зрум'янилося. Вистудити і вкласти до холодильника на кілька годин.

ЛАКОМИНКА З МАНДАРИНОК на 8 осіб

- 2 триунцові коробки помаранчевої желатини (orange Jell-o)
- 2 горнятка кип'ячої води
- 1 — 11-унцова банька мандаринок
- 2 горнятка (1 pint) помаранчевого шербету

Розпустити желатину у кип'ячій воді. Відцідити мандаринки, залишаючи сироп, і додати води, щоб було повне горнятко. Влити до желатини. Вистудити, щоб згусла. Додати зм'якшений шербет і мандаринки і влити до 1 кварта величини посуду. Вистудити, щоб було зовсім густе, найкраще через ніч. Перед поданням перекинути на полумисок.

ЛАКОМИНКА З АВОКАДО У ФОРМІ "ПАЯ"

На низ для коржа "пая":

- 1 1/4 горнятка покритих сиром сухариків (цвібак, грагам або шоколадові сухі тістечка) добре змолоти в Ф.Р.
- 4 ложки масла або маргарини кімнатної температури.

Змішати разом і накласти на дно круглій форми.

Маса:

- 1 коробка триунцової цитринової желатини (lemon jell-o)
- 1 горнятко кип'ячої води
- 1 — 8 3/4-унц. банька нарізаного ананаса (crushed pineapple)
- 2 ложки соку з зеленої цитрини (lime)
- 1 середньої величини авокадо, без шкурки
- 1 триунцова коробка вершкового сиру (cream cheese)
- 1 горнятко вершків, вбитих

Розпустити цитринову желатину в кип'ячій воді. Відцідити ананас, змішати сироп з соком зі зеленої цитрини і додати стільки води, щоб було 3/4 горнятка, і влити до желатини. Вистудити, щоб було дуже густе. Поділити авокадо наполовину. Одну половину нарізати на кусочки, а другу добре розтерти на

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

пюре, до якого додати сир і добре змішати. Тоді змішати ту масу з нарізаним авокадо, ананасом і вбитими вершками до желатини. Змішати і накласти на приготований низ. Добре вистудити. Прибрати нарізаним у кружальця ананасом.

ПІНКОВА ЛАКОМИНКА З МИГДАЛЕМ

- 2 яйця, розділені
- 1/2 горнятка цукру
- 1 1/2 горнятка препаративаного борошна "бісквік"
- 1/2 горнятка брунатного цукру
- 1/2 горнятка молока
- 2 ложки "кріско"
- 1 ложечка ванільової есенції
- 1/2 горнятка нарізаного тонко мигдалю в лушпинці
- 1 ложка цукру

Нагріти піч до 350°. Натовстити прямокутну форму (9x9). Вбити білки і додавати по одній ложці цукру. Піна має бути туга. У великій мисці вбити борошно "бісквік", брунатний цукор, ванілю і жовтки (4 хвилини). Влити до форми. На це тісто накласти вбиту піну і посипати мигдалем, а також однією ложкою цукру. Пекти 40 хвилин. Можна подавати зі свіжими нарізаними полуницями, посипаними цукром.

КРЕМ З СУШЕНИХ МОРЕЛІВ на 5 осіб

- 2 ложки желатини без смаку
- 1/3 горнятка води або рідини з варених морелів (apricot)
- 3/4 горнятка пюре зі сушених морелів
- 1/4 горнятка цукру
- 3/4 горнятка вершків (heavy cream)
- 2 ложечки цитринового соку

Пюре зі сушених морелів: 1/2 фунта морелів намочити в 3 горнятках води на 1 годину, тоді варити до закипіння, додати 1/2 горнятка цукру і ще варити 20 хвилин, щоб були м'які. Перетерти морелі через сито або в "блендері".

Розпустити желатину в холодній воді. До миски дати морелеве пюре і змішати з цукром, розпущеною желатиною і цитриновим соком. Вистудити, щоб згустішало. Вбити вершки і змішати з густою морелевою масою. Подавати в малих мисочках і посипати нарізаним зрум'янілим мигдалем.

Пригадуємо, що Союз Українок Америки перевидав куховарську книжку "Українські страви" Зеновії Терлецької. Книжка є в полотняній твердій оправі — ціна 16.00 доларів. Замовляйте її! Відділи одержують 30% знижки.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ДЖЕРЗІ хроніка за 1991 рік.

Округа Нью-Джерзі об'єднує 13 відділів і налічує 226 членок. Головою в 1991 році була Тетяна Рішко. Округа є членом Українського Музею та американської стейтової Федерації Жіночих Клубів. У травні голова взяла участь в їхній Конвенції. Своєю участю та мистецькими виставками і відповідними інформативними матеріалами знайомимо американців з нашою культурою та народними традиціями.

Округна Управа влаштовує "День союзанки" з метою зацікавити ширше громадянство з працею СУА та для придбання фондів. "День союзанки" Округи, присвячений 120-літтю з дня народження Лесі Українки, відбувся 20 жовтня в Нью-Брансвіку. 17 листопада зорганізовано виховні пресові конференції. Ми взяли участь в маніфестації у Вашингтоні, щоб засвідчити нашу вимогу до американського Уряду щодо визнання незалежної України. Наша діяльність всеціло була спрямована й тісно пов'язана з пожевленням зв'язків з Україною перед референдумом.

Проведено збірку сухих овочів і вітамінів для жертв Чорнобиля. Суспільна Опіка й стипендійна акція займають чільне місце. На суспільну опіку Округа виплатила 15,261.52 дол., на стипендійну акцію — 66, 213.80 дол.

<i>Відділ</i>	<i>Місцевість</i>	<i>Голова</i>
4-ий	Піскатавей	Тирса Павляк
18-ий	Кліфтон	Соня Калман
24-ий	Кренфорд	Олена Мельничук
28-ий	Майплвуд	Надя Бігун
32-ий	Юніон	Дороті Лозова-Рибек
61-ий	Бонтон	Іліяна Паславська
65-ий	Сомерсет	Наталія Головінська
70-ий	Кліфтон	Олена Бобиляк
75-ий	Вестфілд	Маруся Борковська
86-ий	Вест Орандж	Мирослава Граб
92-ий	Менвіл	Йоанна Мжиглоцька
98-ий	Газлет	Анна Педерсон
100-ий	Фордс	Катя Куцина

ПРАЦЯ ПО ВІДДІЛАХ

4-ИЙ ВІДДІЛ налічує 16 членок. Відбулося 4 засідання Управи і 8 ширших сходин. Відділ влаштував різдвяну забаву, а також прогулку до клубу комедії. Були господарями на "Дні союзанки" Округи 20 жовтня. 2 і 3 листопада мали свій стіл на "Інтернешенел Брадергуд Фестивал" в Міделсекс Мол у Плайнфілді, де ми інформували американців про СУА, Український Музей, народне мистецтво. 17 листопада взяли участь в "Інтернешенел Арт енд Крафтс Шоу" в Ембасі Готел в Піскатавей, Н.-Дж., де продавали печиво. Продавали печиво і на "Брадергуд Фестивал". У квітні влаштували виставку народного мистецтва в Айслен Паблік Лайбрері. Відділ є членом Українського Музею.

Про працю Відділу появлялися дописи в українській і американській пресі. В лютому була стаття в "Нашому Житті" про влаштовану в жовтні 1990 року конференцію "Жінка у двох світах". Завдяки нашим дописам в американській пресі, американці добре поінформовані і виявляють велике зацікавлення Україною. Відділ записаний на листі клубів міста Піскатавей як етнічний клуб. Нас просили подати визначну жінку міста. Ми спонсорували Марусю Серну. Успішним вислідом була нагорода, вручена їй посадником міста. Відділ зібрав на Фонд медичної допомоги дітям Чорнобиля 1,560 дол., до Стипендійного фонду СУА — 1,875 дол.; маємо 5 спонсорів і 9 стипендіятів. На акцію "Мама-86" вислали 11 пачок, 12 — з уживанням одягом до Південної Америки.

18-ИЙ ВІДДІЛ налічує 32 членки. Відбуто одні сходи Управи і п'ять ширших сходин з такими доповідями: "Руханка для здоров'я" (англомовний гість), "Українська мати й Чорнобиль" (д-р Наталія Преображенська), "Події в Москві й Росії під час путчу" (лист очевидця, учасника), "Іконописання — техніка й зміст" (сестра Люція Макачук, ЧСВВ). Щорічна дитяча маскарада відбулася в жовтні.

Членки Відділу виконали дитячу сценку. В листопаді влаштовано доповідь для громадянства "Народне мистецтво" етнографа д-р Раїси Захарчук-Чугай зі Львова. У грудні відбулася товариська різдвяна зустріч. Відділ опікується стипендиком в Бразилії, спонсорує балетну школу Роми Прийми-Богачевської в Пассейку, до якої належить 26 дітей. Діти школи брали участь у трьох громадських імпрезах. На придбання фондів влаштовуємо продаж печива.

24-ИЙ ВІДДІЛ має 26 членок. Відбуто шість ширших сходин, одні — Управи. Під час сходин відчитували уривки з різних творів, а також вели дискусії на актуальні теми у зв'язку з подіями на Україні. Влаштовано різдвяну й великодню зустрічі. Взяли участь у маніфестації у Вашингтоні, щоб американський Уряд визнав самостійність України. У квітну неділю відбули базар з показом писання писанок.

Суспільна опіка працює продуктивно. Вислано 9 пакунків в Україну на суму 858.22 дол., два пакунки до Польщі вісім — до Бразилії на 387.15 дол. Поміч на місцях — 300 дол., опакування — 22.56 дол. Разом — 1,586.23 дол. Бабусі в Польщі — 220 дол., 3 стипендії (1 Бразилія, 2 Польща) — 365 дол. У Відділі панує товариська атмосфера, добра співпраця незважаючи на фізичні недомагання зі здоров'ям і старший вік членок.

28-ИЙ ВІДДІЛ засновано 9 листопада 1932 р. Він має 60 членок; дві членки належать до Головної Управи СУА, дві — до Округної. Приєднано одну членку. Ширших сходин відбуло 10, а одні — Управи. Два рази в році — у великодній і різдвяний час — голова з референткою суспільної опіки відвідують хворих і вручають їм подарунки.

На допомогу дітям Чорнобиля зібрано 1,435 дол., бабусям — 135, на стипендії до Польщі — 220, до Бразилії — 420 дол. Грошова поміч до Польщі — 621 дол., до Бразилії

—115. 12 членок оплачують стипендії. До Стипендійного фонду США вислано 3,380 дол.

Кожного другого понеділка місяця відбуваються ширші сходи для перегляду біжучих справ, читаємо реферати, обговорюємо план праці.

Січень, 14-го — реферат культурно-освітньої референтки Марії Робок "73-тя річниця самостійності України". Голова Надія Бігун поділилася враженнями з подорожі в Україну, головні про розмови з метою відновлення СУ у Львові.

Лютий, 2-го — загальні збори Відділу.

10-го — заходом господарської референтки продаж печива у залі української католицької церкви в Ньюарку.

Березень, 11-го — реферат культурно-освітньої референтки "Жінки в житті Тараса Шевченка". Цікава розповідь Слави Олесницької про літак "Мрія", його відрядження в Україну.

24-го — продаж печива, виграш торта Марії Стрижак. 30 пасок спекла Леся Падковська.

Квітень, 8-го — сходи, присвячені сумній пам'яті Чорнобиля. Реферат культурно-освітньої референтки Віри Свенціцької "По той бік шибки", вірш Василя Ящуна "Монолог Чорнобиля". Пожертвувано 625 дол. і розділено на Фонд Репрезентації США, Фонд ім. Лотоцької, пресовий, допомога дітям Чорнобиля.

21-го — суспільна опіка провела збірку під церквою для потребуючих.

Травень, 13-го — ширші сходи, присвячені матерям. Відчитано реферат Атени Пашко "Катерина Зарицька в житті й боротьбі". Згідно з традицією, цього року відзначено корсажом заслужену довголітню господарську референтку Параню Ляцко.

22-го — голова Надя Бігун разом з членками вітала в Ньюарку гостя з України Преосвященного Митрополита Володимира Стернюка.

Червень, 10-го — ширші сходи, прочитано статтю "Душа, що горіла" про Ольгу Дучимінську і гумореску Едварда Козака "Кіні".

Вересень, 9-го — ширші сходи. Культурно-освітня референтка прочитала статтю "Ользі Дучимінській сповнилося 105 років" Романа Горакса. Прочитано лист-подяку Кир Володимира Пришляка з України.

29-го — продаж печива в церковній залі.

Жовтень, 6-го — збірка під церквою на цілі суспільної опіки.

14-го — ширші сходи з рефератом Марії Робак "Леся Українка і вплив хвороби на творчість поетки".

27-го — китайська лютерія з виграшами. Печиво подарували членки.

Листопад, 11-го — ширші сходи. Відзначено річницю Листопадового Чину. Запрошений гість з України, колишній політв'язень, виголосив реферат "Діти України — політв'язні".

17-го — голова Надія Бігун і пресова референтка Зеновія Воробець взяли участь у Міжклубній виховній і пресовій конференції округ Нью-Джерзі, Нью-Йорк і Філадельфія.

Грудень, 7-го — голова і членки взяли участь у відзначенні референдуму в Україні.

9-го — різдвяна зустріч з гостинною і традиційною різдвяною програмою та добровільними датками на "коляду".

32-Й ВІДДІЛ. Відбуто 8 сходи Відділу і одні — Управи. Ми брали участь у всіх засіданнях Округної Управи.

В січні в Юніон Тавншіпі взяли участь у проголошенні Дня незалежності України. Відсвятковано роковини 22 Січня, 5-го лютого взяли участь в Парастасі у пам'ять Марії Вислоцької. Наша голова (внучка померлої) Дороті Лосовий-Ригель виголосила поминальне слово про віддану працю померлої.

10 березня відбуто подорож автобусом до Атлантик Ситі, щоб придбати фонди. 12 березня голова Дороті Ригель помагала Ірвінгтон Католік Вар Ветеранс при "Бінго" для Ветеранського шпиталу в Іст Орандж. 17 березня членки взяли участь в окружному з'їзді і приготували полуденок. 5 травня голова Д. Ригель помагала у придбанні фондів для Ветеранського шпиталу в Іст Орандж. 4 червня розпродано білети на Український Фестиваль в Гарден Стейт Сентер. 15 червня відбуто поїздку автобусом на Український Фестиваль в Голмделі. 16 червня репрезентовано 32-ий Відділ на відсвяткуванні 50-ої річниці існування Українського Центру в Ірвінгтоні. 20 липня організовано поїздку на Український Фестиваль у Глен Спей, Н.-Й. 11 серпня відбуто подорож до монастиря у Сльотсбург. 21 вересня влаштовано т.зв. "Флі маркет" в Ньюарку. 20 жовтня взяли участь в "Дні союзянки" Округу Н.-Дж. Помагали в приготуванні і продажі канапок та печива. Дали на виставку олійний образ Лесі Українки, який намалювала дочка членки Тереси Дідик д-р Рената Дідик. Маргарита Батків подарувала український комплект для напиктів на виграш. 23 жовтня Тереса Дідик вислала два пакунки з одягом до Бразилії. 17 листопада брали участь в міжклубній Виховній і пресовій конференції Округ Нью-Джерзі, Нью-Йорк і Філадельфія, а також приготували смачний полуденок для учасників. 3 грудня відбуто різдвяну зустріч в Українському Народному Домі. 14 грудня Дороті Ригель помагала при влаштуванні різдвяної зустрічі для ветеранів в Лайонс Ветеран Госпітал. 29 грудня продавали печиво в залі церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку.

61-Й ВІДДІЛ ІМЕНІ КНЯГИНИ ОЛЬГИ налічує 34 членки. 4 членки належать до Округної Управи. Усі членки передплачують журнал "Наше Життя". Відділ виказує велику активність.

8 березня Відділ улаштував курс писання писанок для дітей. 26 дітей 6-9 років взяли участь у курсі. Курсом дуже цікаво, фахово, з показом власних писанок, з великими кольоровими ілюстраціями, провадила д-р Біленька. Їй помагали дочка Віра й Оксана Мулик. У програму також було включено відео Славка Новицького "Писанка". На залі були присутні представники американської газети "Стар Леджер". Дуже позитивний опис зі знімком про перебіг курсу появилася в цій же газеті 21 березня.

24 березня успішно відбувся річний великодній базар у залі церкви св. Івана Хрестителя у Виппані. Про базар вже знають американці з околиці.

18 травня відбулося закінчення шкільного року світлички 61-го Відділу у залі церкви св. Івана Хрестителя. Учителька світлички Оксана Станько приготувала цікаву програму з піснями й віршами. Після програми Оксана Станько роздала дітям свідоцтва й маленькі подарунки. Стаття про світличку появилася у "Свободі" 22 червня.

20 жовтня Відділ взяв участь в "Дні союзянки" Округу, що відбувся в залі церкви Різдва Пресвятої Богородиці в Нью-Брансвіку, Іліяна Паславська, голова, приготувала цікаво опрацьований реферат про Лесю Українку з нагоди 120-річчя з дня народження. Оксана Станько, виховна референтка Відділу й Округу, приготувала збірку дитячих

Курс писання писанок, 8-го березня 1991 р., 61 Відділ СУА
61st Branch of UNWLA offers a course in Easter egg painting
on March 8, 1991.

книжечок. Діти членок Богдан Паславський і Стефан Станько декламували віршики "Ми є діти українські".

17 листопада взяли участь у виховній і пресовій конференції округ Нью-Джерсі, Нью-Йорк й Філядельфія. Оксана Станько зорганізувала виховну частину конференції зі своїм рефератом про важливість світлички у вихованні українських дітей. Була також модератором. Участь в конференції взяли Іліяна Паславська — голова і Дануся Яворська — пресова референтка.

1 грудня відбувся різдвяний базар у залі церкви св. Івана Хрестителя у Виппані.

65-ИЙ ВІДДІЛ. 1991 рік пройшов під знаком відродження вільної, незалежної України. Події в Україні були на першому плані і всі зв'язані з ними з'їзди, доповіді, зустрічі гостей з України заповнювали нашу діяльність. Ми, союзники, брали активну участь у деяких всегромадських акціях, як поїздка до Вашингтону в 5-ту річницю трагедії Чорнобиля, участь у маніфестації у Вашингтоні зі зверненням до американського Уряду й президента Буша визнати незалежність України. Проведено збірку народних цінностей України на музей Гончара в Києві — зібрано 450 дол., а також збірку на Медичний Фонд дітям Чорнобиля, що вносила 480 дол.

На заклик взяти участь у "Telethon", прихід з якої був призначений на будівництво Українського Музею в Нью-Йорку, п-во Панкевичі подарували 500 дол.

30 червня успішно пройшов пікнік — товариська зустріч наших родин. 20 жовтня відбувся "День союзниці". У різдвяний час наші членки щедрують на допомогі цілі. В День батька завітчуємо наших батьків і дідусів китичками квітів. Висилаємо пакунки і грошову допомогу бідним родинам до Бразилії. Підтримуємо стипендійну акцію СУА допомагаємо потребуючій бабусі на Україні. Спільно з 4-им Відділом вислано пакунки воякам у Південній Арабії і дістали від них листи подяки.

70-ИЙ ВІДДІЛ. Відділ налічує 30 членок. За 35 років існування кількість членок зменшилася, змінилася праця у Відділі. Щоб зберегти історію довоглітньої праці Відділу, вирішено відсвяткувати 35-літній ювілей. Засідання Управи Відділу і ширші сходи відбуваються рівночасно і є за-протоколовані. Ми зосередилися на праці у Відділі та на участі в загальногромадських імпрезах.

Традиційне свято героїнь в лютому відзначали у своєму гурті. Ми запросили очевидця вибуху в Чорнобилі Володимира Ракоїда виступити з доповіддю 25-го травня, в п'яту річницю катастрофи. Членки брали участь в маніфестації у Вашингтоні в справі визнання урядом США України. Нам вдалося успішно провести в громаді акцію, яку проголосила Головна Управа СУА, — "Мама-86" — збірку сухих овочів і вітамінів. Зібрали 220 фунтів овочів і велику кількість вітамінів, разом 11 пачок. Через "Сайбер" передано до НТШ у Львові й Києві 5 пачок цінних книжок з бібліотеки нашої померлої членки. На закуп додаткових вітамінів у громаді складено на наші руки ще 260 дол.

В пам'ять померлих членок — Марії Тритяк, Марії Гелемей і чоловіка членки Наталії Пеленської — Михайла, проведено збірки. Відділ відіслав зібрані гроші на Будівельний Фонд Українського Музею і на Фонд Медичної допомоги та лікування дітей і молоді, що прибули з України. У пам'ять членки Олени Бурбан, яка переїхала в Техас, Відділ зложив даток на пресовий фонд "Нашого Життя". Референтка стипендій продовжує працю і листується зі студентами й учнями. Син Олег Гелемей передав в імені своєї померлої мами на Стипендійний Фонд СУА 1,500 дол.

Завдяки доброзичливості членки Христини Блаженко, під її опікою в її домі перебуває зі Львова мама з донею Оксаною, що є тут на лікуванні.

20 жовтня Відділ взяв участь у "Дні союзниці" Округи. 17 листопада членки взяли участь у Міжокружній виховній і пресовій конференції в Ньюарку. На 15-літті Українського Музею були присутні 5 членок і Відділ пожертвував 500 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею. На Фонди Відділу складаються вкладки, датки від членок і громадянства, а також з базару 11 листопада, Дня Матері в травні з продажем тортів для матерів.

Відділ відзначив 80-ліття нашої довоглітньої членки Катерини Бук, яка у нашій пам'яті залишилася не тільки доброю головою і членкою, але й організаторкою і опікункою "Світлички" у перші роки існування Відділу. Сеньйорка Відділу Олімпія Хойнацька відсвяткувала у жовтні 1991 р. свої 100-літні уродини. Запрошені членки на гостину, яку влаштувала родина, вітали її і з цієї нагоди зложили грошові датки, до яких долучилися приятелі й гості родини й суму 1,105 дол. передано на потреби спеціалізованої лікарні у Львові. Відділ вирівняв усі грошові зобов'язання до Централі, всі членки передплатують "Наше Життя", Відділ передплатує журнал "Українка в Світі".

86-ИЙ ВІДДІЛ відбув п'ять ширших сходів в домах членок, на яких прослухано реферат про Митрополита Андрія Шептицького, доповідь про поїздку в Україну під час з'їзду шкільництва. Оглянули відео з виставки мистецьких творів Козаків у Львові. Відділ зложив пожертву на Фонд медичної допомоги дітям Чорнобиля. Вислано 12 пачок з сушеними овочами й вітамінами в Україну. Великого успіху досягнула стипендійна акція; відділ має 29 спонсорів та 140 стипендіятів. На цей фонд передано 52, 649 дол.

Продовження на обкладинці

ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ І РЕДАКЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"
ВИСЛОВЛЮЮТЬ ЩИРУ ПОДЯКУ 65 ВІДДІЛОВІ СУА В НЬЮ-БРАНСВІКУ ЗА
УФНДУВАННЯ ОДНІЄЇ СТОРІНКИ ЖУРНАЛУ НА СУМУ 250 ДОЛ.
ХТО НАСТУПНИЙ?

ВІТАЄМО НОВУ ЧЛЕНКУ!

У вівторок, 19 травня, відбулися сходуни 35-го Відділу СУА в Озон Парку, Нью-Йорк.

Метою сходуни було обговорити поточні справи, а також прийняти в ряди Союзу Українок Америки нову членку — Тамару Луцишин-Коритко, молоду, енергійну, свідому своїх обов'язків у Відділі.

Авторка цих рядків, яка приєднала Тамару, при-

вітала її сердечно, побажала успіхів і причепила їй відзнаку СУА та вручила статут, а всі учасники зборів заспівали "Многая літа".

Ще раз сердечно вітаємо Тамару у нашому Відділі!

Анна Байляк,
пресова референтка

ОКРУЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ОГАЙО

В суботу, 30 травня, у приміщенні домівки СУА в Пармі відбулася окружна конференція СУА Округу Огайо.

Конференцію очолила Іванна Шкарупа, голова Окружної Управи. В ній взяли участь голови відділів, скарбнички, членки контрольної комісії, пресові референтки, скарбнички "Світличок", членки групи "Мережа дії", інші членки відділів, гості.

Конференція складалася з двох частин — фінансової та пресової. Фінансову сесію координувала Марта Данилюк, фінансова секретарка Головної Управи СУА. На сесії були обговорені питання, як вести книги і заповняти фінансові форми.

Пресову сесію координувала Христина Навроцька, пресова референтка Головної Управи СУА. Були обговорені такі теми: "Проблематика України в американській пресі", "Журнал "Наше Життя" та хроніки" і "Як писати про діяльність СУА в американській пресі".

Про проблематику України в американській пресі говорила Надія Дейчаківська. Вона підкреслила важливість преси у демократичному суспільстві — одного з головних чинників у формуванні громадської думки. Надія Дейчаківська й інші членки "Мережі дії" регулярно дописують до американських газет, пишуть до американських законодавців, спростовують неправдиві висвітлення українських справ. Вона дала декілька порад, як писати до американської преси про Україну. Статті повинні бути інформативні і

об'єктивні, написані у позитивному та культурному тоні і представляти нашу справу з корисної і зрозумілої для американців точки зору. Вона зазначила, що журналісти часто подають викривлену інформацію через необізнаність зі справою, і радила навідувати особисті знайомства з ними.

Про журнал "Наше Життя" говорила Едіта Морозинська. Вона підкреслила, що в загальному наш журнал користується доброю opinією серед членства і подала ряд пропозицій, як охопити ширші кола читачів.

Христина Навроцька з'ясувала обов'язки пресових референток: подавати статті про загальні збори відділів та посмертні згадки до "Нашого Життя", інформувати українське та американське громадянство про діяльність нашої організації. Вона подала офіційні назви, які треба вживати в дописах, і назвала розмір статей, які треба висилати до редакції, а також зазначила, що до преси можуть дописувати всі членки СУА. До обов'язків пресових референток належить також провадження хроніки діяльності відділу. Х. Навроцька підкреслила, що всі членки повинні передплачувати наш журнал. Відділи можуть влаштовувати імпрези та лютерії на Пресовий фонд та фундувати сторінки. Вона просила також всі побажання щодо журналу посилати до редакції.

Едіта Морозинська,
пресова референтка

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР МАРТИ ТАРНАВСЬКОЇ

Сидять (зліва): Людмила Чайківська, Іванна Кононів, Марта Тарнавська, Катря Оранська-Петик, Ліза Чепіль, д-р Леонід Рудницький. Стоять (зліва): Мстислав Петик, Анна Максимович, Анастасія Жилава, Марія Данилів, Анатолій Погрібний.

Доволі багато було написано в нашій пресі про Марту Тарнавську перед її авторським вечором і після нього, що його влаштував 43-ій Відділ СУА 21 березня цього року в Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії. Все ж таки хотілося б нам, союзнякам, хоч коротко поділитися враженнями з цього вечора ще з читачами журналу "Наше Життя".

Вечір відбувся з нагоди появи третьої збірки авторки, "Самотнє місце під сонцем", в яку ввійшли нариси, оповідання та переклади. Марта Тарнавська вже мала літературні вечори з нагоди виходу попередніх збірок поезій — "Землетрус" і "Хвалю ілюзію".

Вечір відкрила гарним словом голова Відділу Анна Максимович, імпрезу вміло провадила імпрезова референтка Людмила Чайківська, яка надала цілому вечорові сердечну й милу атмосферу. Професор Ля Салл університету і голова НТШ д-р Леонід Рудницький виступив з доповіддю про творчу й наукову діяльність Марти Тарнавської. Вона — магістер бібліотекарства, керівник відділу міжнародного права юридичного факультету Пенсильванського університету, бібліограф, працює в педагогічній академічній ділянці і публікує наукові розвідки. Одержала численні нагороди і відзначення від престижних університетів, від Спілки Українських Журналістів Америки, від Літературного Фонду ім. І Франка. Марта Тарнавська є членом Об'єднання Українських Письменників "Слово" та інших престижних товариств.

На вечорі був гість з України — завідуючий катедрою української літератури Київського університету проф. Анатолій Погрібний. У своєму виступі він звернув увагу на філософічні мотиви у творах Марти Тарнавської, на елементи неоклясики, а також на переплітання традиційности з модернізмом в її поезії і прозі. Проф. А. Погрібний передав авторці привітання від Спілки письменників України.

Як розказала ведуча Л. Чайківська, Марта Та-

Seated fr. l.: Ludmyla Czaikovsky, Ivanna Kononiv, Marta Tarnavsky, Katria Oransky-Petyk, Lisa Czepil, Dr. Leonid Rudnycky. Standing fr. l.: Mstyslav Petyk, Anna Maksymovych, Anastasia Zylava, Maria Danyliv, Anatolij Pohribnyj.

рнавська поза своєю професійною працею теж віддає данину громаді. Вона — членка пластового куреня "Чортополохи", була однією з основниць бібліотеки Пласту і "Рідної Школи", довголітньою головою цієї бібліотеки. Зорганізувала курс бібліотекарства, за її головства влаштовано чотири літературні конкурси для молоді. Марта Тарнавська була членом редакційної колегії журналу "Наше Життя" протягом 25-ти років. Є довголітньою членкою нашого 43-го Відділу.

Твори Марти Тарнавської читала акторка Ліза Чепіль — поезії "Запрошення", "Зальцбург", "Розмова з філософом по дорозі до Гантеру", акторка Іванна Кононів — поезії і прозу "Буря", "Мала людина і море", "Батькові", "Хвала життю", а сама авторка — уривки з "Буденних діалогів" і "Європейський записник". Твори своїм змістом та їх читанням були на мистецькому рівні, що дало слухачам багато душевної насолоди.

У музичній частині виступила співачка Катря Оранська-Петик, яка виконала модерні пісні Гумініловича на слова ліричних поезій Марти Тарнавської, при фортепіяновому супроводі Мстислава Петика. Пісні "Будь зі мною", "Фонтан" і "Ти не знаєш" сподобалися, публіка не жаліла оплесків.

Під час вечора дуже успішно продавалися книжки "Самотнє місце під сонцем", які авторка радо підписувала і дедикувала. Під кінець імпрези заступниця голови проф. Анастасія Жилава вручила авторці від 43-го Відділу дар і квіти, також квіти передала їй Марійка Леськів від куреня "Чортополохи".

Авторка щиро дякувала за влаштування їй літературного вечора, а спільна гутірка з Мартою Тарнавською ще довго велася при буфеті. Вечір був одним із тих, що їх ніколи не забувається.

Ірина Райнер,
пресова референтка

ХРЕСТИНИ 111-ГО ВІДДІЛУ СУА ІМ. АЛЛИ ГОРСЬКОЇ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Управа новоствореного Відділу СУА. Зліва: Ярослава Городецька, Оксана Козбур, Соня Васильків, Калина Снилик, Ара Терлецька, Дада Каштанюк-Сабателлі, Ярослава Стиранка.

The board of the newly formed branch. Fr. l.: Jaroslava Horodecky, Oksana Kozbur, Sonia Vasykiv, Kalyna Snylyk, Ara Terlecky, Dada Kashtaniuk Sabatelli, Jaroslava Styranka.

Українська громада в Лос Анджелесі, Каліфорнія, проявила, особливо в 1991 році, помітне пожвавлення. Очевидно, далекоюсяжні події на Батьківщині стали у нашому, як і в інших українських поселеннях, основним стимулом для піднесення патріотичної наснаги і посилення активізації громадського життя. Цей незвичайний рік поставив і перед українським жіноцтвом південної Каліфорнії особливе завдання: відновити Відділ Союзу Українок Америки в Лос Анджелесі. Після підготовки та відбуття Установчих загальних зборів і затвердження Відділу Головною Управою, 16 листопада 1991 р. відбулися його хрестини.

Ця подія стала незабутньою у нашій громаді і була приводом для однієї з кращих товариських імпрез. Хрестини відбулися у приміщенні української католицької церкви у Голлівуді. За згодою Головної Управи, Відділ названо іменем Алли Горської.

У гарно прибраній залі в гостинному українському стилі відчувався своєрідний святочний настрій. На головній стіні видніло по мистецьки виконане інж. Т. Козбуром знамено СУА. Численне жіноцтво української громади, запрошені гості та представники громадських організацій — УКО Лос Анджелесу, СУА Сан Франціско, Пласту Лос Анджелесу, Української Мистецької Галерії, Товариства Допомоги Україні "Рух", Українського Інженерного Товариства Лос Анджелесу, Відділу УККА, "Рідної Школи" Лос Анджелесу — заповнили залю за столами, відповідно прибраними обрусами та квітами.

Святочний вечір відкрила Калина Снилик — голова Відділу. Вона привітала присутніх і в короткому слові розповіла про головні цілі та завдання СУА як світової організації українського жіноцтва. "Особливо сьгодні, — сказала вона, — коли стоїмо перед рішучим змагом українського народу за свободу і незалежність, ми, українські жінки в діаспорі, маємо

стати в авангарді допоміжних сил для України, що бореться за свої права. Зорганізовані в Союзі Українок Америки, несімо правду про Україну серед чужого оточення та віддаймо Батьківщині наш труд в моральній та матеріальній допомозі". Калина Снилик висловила признання членкам Управи Відділу: Оксані Козбур, Арі Терлецькій, Оксані Стиранці, Даді Каштанюк, Ляні Яримович, Соні Васильків та Ярославі Городецькій за гармонійну співпрацю та активність в організуванні Відділу.

Далі були привіти та подяка колишнім головам Відділу СУА в Лос Анджелесі, який давніше існував. З вдячністю Калина Снилик згадала Ольгу Гнатейко — заступницю голови та організаційну референтку Головної Управи, наполегливі заходи та цінні поради якої сприяли організаційній схемі та створенню нашого Відділу.

До проведення церемонії хрестин запрошено кумів — Дарію Чайковську і Ляну Яримович та інж. Тараса Козбура і д-ра Андрія Олесюка. Куми склали побажання новоствореному Відділові, а Ляна Яримович відчитала привітальний лист та грамоту від голови Головної Управи СУА Марії Савчак. Опісля слідували усні та листовні побажання від організацій та товариств. Калина Снилик щиро дякувала всім за вияв правдивого розуміння, за моральну і матеріальну підтримку новоствореного Відділу СУА в Лос Анджелесі.

Під час короткої перерви присутніх запросили поставити підписи під петиціями до Уряду президента Буша та Конгресу з домаганням визнати незалежність української держави та встановити дипломатичні відносини з Урядом України.

Святочну вечерю започатковано піднесенням тосту з шампанським, гучним многоліттям Союзові Українок Америки та українському жіноцтву. Калина Снилик попросила о. пароха Петра Леськіва про-

вести молитву. Слід згадати мистецько-розвагову частину у виконанні Зенона Мартинця, якого управа Відділу запросила збагатити своїм мистецьким виступом програму свята. Виступ мистця був дуже вдалий. Приємною несподіванкою було коротке слово журналістки А. Коломиєць. Свято закінчено відспіванням українського національного гімну.

Сподіваємось, що ця небуденна імпреза — хрестини 111-го Відділу СУА ім. Алли Горської в Лос-Анджелесі — відновить свіжі міжорганізаційні відносини в нашій громаді, і новий Відділ СУА зможе оживити та зміцнити товариські громадянські надбання, до яких покликана українська жінка в діаспорі.

Тетяна Гірка-Левицька

"СВІТЛИЧКА" 100-ГО ВІДДІЛУ СУА

Членки 100-го Відділу СУА у Картереті, Нью-Джерзі, відкрили "Світличку" у вересні минулого року. Вони хотіли звернути увагу на виховну працю і дати змогу дітям познайомитися зі своїми ровесниками.

Молоді членки Відділу дали оголошення до українських церков в околиці Картерету і були дуже задоволені, коли 13 дітей зійшлися і відразу почали бавитися разом і знайомитися. Більшість дітей не говорили українською мовою, а деякі навіть не розуміли її.

Учительками "Світлички" є Оля Кузишин і Катя Куцина, а допомагають їм Галя Глушко і Галина Каськів. Навчання відбувається раз на тиждень, у четвер, під час шкільного року, від 6 до 7 години вечора в Українському Клубі.

Спочатку діти дуже мало розуміли, але все, що учительки говорили і робили, повторювали і хотіли знати більше. За вісім місяців діти, які ще недавно навіть ім'я своє не могли правильно назвати по-українськи, вивчили українські пісні, декламували віршики, рахували, називали кольори і писали по-українськи своє ім'я. А їм лише три — сім роки. Плян праці з ними включає молитву, казки, ігри та забави, співи і майстрування.

Діти "Світлички" підготували чудову сценку для

зустрічі св. Миколая, заспівали кілька пісень. Вони взяли участь у відзначенні 22 Січня — декламували віршик "Українці ми маленькі", співали пісню "Гей, там на горі".

100-ий Відділ вирішив виділити стипендію для учня в Бразилії. Коли наші діти почули історію про стипендії для українських студентів і як тяжко їм здобувати освіту в Бразилії, вони теж захотіли допомогти їм. Вихованці "Світлички" вирішили піти колядувати і зібрані гроші переслати своїм братам і сестрам до Бразилії. Віяв вітер, падав сніг, було дуже холодно, але це не стало на перешкоді: дітей зігрівало тепло їхніх сердець. Ті, які ще чотири місяці тому не володіли українською мовою, три години ходили колядувати, щоб допомогти іншим дітям. Загальна сума з коляди була 250 дол., які вони передали через Стипендійну акцію для стипендіата в Бразилії.

Кожного тижня ми вчимося, бавимося, співаємо і майструємо. Ми даємо змогу дітям зустрічатися разом, вивчати нашу прекрасну українську мову, історію, культуру — все те, що є для нас рідним. А найголовніше — ми ростимо юну зміну, майбутніх будівників нової української держави.

РАЗОМ З ДОРОСЛИМИ

У неділю, 31 травня, у Картереті, Нью-Джерзі, відбулася парада з нагоди Дня Пам'яті. Миська управа запросила і українців Картерету та околиці взяти участь у цьому національному святі і вшанувати ветеранів війн.

Разом з дорослими у параді взяли участь і діти "Світлички" 100-го Відділу СУА. Вони були дуже горді, що могли маршувати і нести українські синьо-жовті прапори, які самі зробили під час майстрування. Хоч і почав падати дощ, діти й далі йшли, гордо тримаючи свої прапори.

А наступного тижня у "Світличці" тільки й мови було про парад. Діти з радістю згадували про День Пам'яті і були щасливі, що їм випала честь маршувати у святкових колонах і показати всім українські прапори, зроблені їхніми руками.

Катя Куцина,
голова 100-го Відділу СУА

АМЕРИКАНСЬКІ ДІТИ ЗНАЮТЬ ПРО УКРАЇНУ

Недавно запросила мене учителька першої класи публічної американської школи Дарія Ганушевська, членка 120-го Відділу США, щоб сказати дітям щось про вишивку. Я була здивована, але не могла їй відмовити. Думала я, що можна таким маленьким дітям говорити, коли вони нічого не знають про Україну і ніколи не бачили нашого мистецтва.

Озброїлася у більш відповідні для дітей експонати, як маленька іконка, прикрашена вишиваним рушничком, лялька у народному строї, закладка до книжки, а сама я мала на шиї ґердан. Увійшовши до класу, група цікавих чорних оченят зустріла мене привітом. Див. "Довідник з укр. правопису" (В-во "Рад. шкода", ч., 1973) або інші видання. "Добрий день, пані Руснак". Вимова була така чудова, що я не хотіла повірити, що ці діти — еспаномовні і американці чорної раси.

Учителька, щоб впровадити мене у мою функцію, почала питати дітей про Україну, її географічне розташування, яка найбільша ріка, в яке море вона впадає, яке місто є столицею, про символіку. Відповіді були чіткі і ясні. Діти знали про Україну більше, ніж не один репортер, що не може розрізнити Україну від Росії. Діти вже знали про українську кераміку і писанки.

Почалася моя лекція. Лялька зробила велике враження, але, на диво, іконка з рушничком викликала голосне захоплення. Питанням не було кінця. Кожна дівчинка хотіла приміряти до себе мій ґердан. Справді тяжко було прощатися з тими любими дітьми.

Пізніше оповідала мені вчителька, що на закін-

Перша клася публічної школи ім. Лінкольна ч. 22 в Рочестері, Нью-Йорк. За дітьми стоять: учителька Дарія Ганушевська (справа) та Ірина Руснак. First grade at the Lincoln School #22 in Rochester, NY. Teacher Daria Hanushevsky and Iryna Russnak are at the rear.

чення науки-циклю українознавства клася була прибрана дитячими робітками-малюнками, як паперовий вималюваний рушник, писанки, керамічні дзбаночки з квітами та мапа України. В той день відвідали цю класю вчителі та батьки дітей. Всі вони були захоплені, що ці маленькі діти зацікавилися країною, про яку досі ніколи не чули, шукали на мапах за Україною і оповідали родичам про все, що вчилися в школі.

Треба погратувати учительці Дусі Ганушевській за її працю, що використала свою можливість і через дітей запізнала багатьох батьків і учителів з Україною. Хто знає, чи котресь із тих маленьких дітей не виросте на дипломата або кореспондента і слово "Україна" не буде йому чуже. Також дуже важливим є те, що вже змалку діти вчать шанувати і любити інші народи.

Ірина Руснак

ПРЕСОВИЙ ФОНД

З НАГОДИ 100-ЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЧЛЕНКИ 88-ГО ВІДДІЛУ США ІМ. ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ **МАРІЇ МАРКІВ** ВІДДІЛ ЖЕРТВУЄ **100.00 ДОЛ.** НА ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ "НАШЕ ЖИТТЯ". ШАНОВНИЙ ТА ДОРОГІЙ ЮВІЛЯТЦІ БАЖАЄМО МІЦНОГО ЗДОРОВ'Я І МНОГИХ ЛІТ.

У світлу пам'ять **бл.п. Любомири Єднакої** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" пожертвували: по 10.00 дол. — Надя Бігун, Зеновія Воробець, 28-ий Відділ США.

Замість квітів на могилу **бл.п. Василя Бабія**, батька Ліди Білоус, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили: по 20.00 дол. — Іванна Ратич, Марія Томоруг, по 10.00 дол. — Марія Савчак, Розалія Полчій, Ірина Куровицька, Марта Данилюк, Рома Шуган, Ірена Чабан, Ірена Чайківська. Разом — 110.00 дол.

В пам'ять моєї мами **бл.п. Ольги Слиж** складаю **110.00 дол.** на допомогу Бабусі. **Ярослава Панчук**

В пам'ять **бл.п. Анни Грендус**, матері нашої членки Мирослави Стойко, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" склали: 50.00 дол. — Іванна Ратич; по 20.00 дол. — Віра Лабінська, Наталка Головінська; по 10.00 дол. — Стефа Старожитник. Ірена Старожитник, Марія Слободян, 65-ий Відділ США в Нью-Бронсвіку. **Разом 130.00 дол.** Родині висловлюємо щире співчуття.

В десяту болючу річницю смерті нашої найдорожчої мами **бл.п. Марії Гарасимів** складаємо через 1-ий Відділ США **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

**Дарія Чижик,
Люба і Ярослав Дармограї**

У світлу пам'ять **бл.п. Юлії Демчук** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили: по 10.00 дол. — Надя Бігун, Омеляна Цяпка, 28-ий Відділ США.

У світлу пам'ять моєї дорогої матері **бл. п. Антонії Іваночко зі Залевських** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **Оксана Мостович**

В сороковий день смерті **бл. п. Степана Ковтала**, чоловіка нашої членки Єви, на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили: Єва Ковтало — 20.00 дол., Єва Козенко — 10.00 дол.

На свіжу могилу **бл.п. Параскевії Петровської**, сестри нашої членки Марії Гаташ, складаємо **10.00 дол.** на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". **65-ий Відділ США, Нью-Бронсвік, Н.-Дж.**

Фонд допомоги дітям і молоді — жертвам Чорнобиля

У світлу пам'ять **бл.п. Олени Панчак**, нашої колишньої їмості в Нью-Брансвіку, Н.-Дж., складаємо на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля: д-р Іванна і д-р Олег Ратичі — 50.00 дол.; Ростислав і Галина Ратичі — 25.00 дол. Родині покійної висловлюємо глибокі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Юрія Червінського**, улюбленого сина і внука наших приятелів, пересилаємо **30.00 дол.** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ярослава і Ярослав Панчуки

Замість квітів на свіжу могилу мого свата **бл.п. Юрія Бодрока**, складаю **30.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Марія Турко

В пам'ять **бл.п. Юрія Бодрока** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Оксана Клюфас

У світлу пам'ять **бл.п. Зенона Петиша** дружина Юлія жертвує **500.00 дол.** через 74-ий Відділ СУА в Чикаго на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля. Дружині і родині померлого членки Відділу висловлюють щирі співчуття.

В першу річницю смерті **бл.п. Софії Брезіцької** проведено збірку на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, склали: 100.00 дол. — Бурбела; по 20.00 дол. — Іван Телюк, родина Кульчицьких, Ірена Гриневич; 15.00 дол. — Лідія Фіцалович; по 10.00 дол. — Ліда Козюпа, родина Посполитих, Ірина Мандич, Ольга Духновська, Інка і Іванко Лодинські, Софія Салевич, Софія Бродич, Анна Гіна, Ірена Гладка; по 5.00 дол. — П. Витвицька, Марія Висовська, Василь Юречко.

В пам'ять нашої дорогої бабці **бл.п. Марії Гарасимів** складаємо через 1-ий Відділ СУА **80.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Христя і Павло Крамаренки, Марта Дармограй, Рома і Там Руні, Андрій і Реджін Дармограй

У світлу пам'ять незабутніх **родичів і брата Андрія** складаю **20.00 дол.** через 28-ий Відділ СУА на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Наталія Савицька

У світлу пам'ять незабутньої **бл.п. Марійки Гординської** складаю **10.00 дол.** через 28-ий Відділ на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Катерина Шеремета

Замість квітів на могилу моєї приятельки **бл.п. Володимири Карапетян** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Марія Кузів

В пам'ять **бл.п. Михайла Драгоша** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Ярослава Томич

A donation was made in the amount of \$ 300.00 to UNWLA Chornobyl Childrens Found by **Dr. and Mrs. Gerald Bilinsky** in memory of his Parents **Anna and Michael Bilinsky**.

В пам'ять дорогої швагрової **бл. п. Ліди Кучерської** **100.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля складає

Емілія Саноцька

В пам'ять нашого приятеля **бл.п. Степана Чуми** складаємо **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Антін і Анна Житинські

В першу болючу річницю смерті **бл.п. Марії Малярчук** складаю **25.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Анеля Глуха

В пам'ять **бл.п. Василя Бабія** складаємо **20.00 дол.** на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

Іванна Галапац і Марія Світій

З РІЗНИХ НАГОД

УПРАВА І ЧЛЕНКИ 21-ГО ВІДДІЛУ СУА В БРУКЛІНІ ГРАТУЛЮЮТЬ І СЕРДЕЧНО ВІТАЮТЬ Д-РА РОМАНА ПОПАДЮКА З ВЕЛИКОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НА ПОСТІ АМЕРИКАНСЬКОГО АМБАСАДОРА В КИЄВІ. РІВНОЧАСНО З НАГОДИ ВЕЛИКОЇ ПОДІЇ В НАШІЙ МОЛОДІЙ УКРАЇНІ І В ПОШАНУ ДОСТОЙНОГО АМБАСАДОРА Р. ПОПАДЮКА СКЛАДАЄМО **400.00 дол.** НА ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ.

В п'ятдесятю річницю свого вінчання Анна і Михайло Заплітні зложили **50.00 дол.** на Медичний Фонд Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

6 червня ц.р. родина та численна громада Маямі і околиці вшанували Єву і Богдана Лужняків з нагоди їхнього

Золотого ювілею подружнього життя. Ювілятам бажаємо благословення та Многих Літ, а з цієї нагоди складаємо **50.00 дол.** на Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді — жертвам Чорнобиля.

о. дякон Михайло і Юлія Добоші

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

По 1,000.00 дол. — Василь Качуровський, Мирон і Ольга Гнатейки;

по 500.00 дол. — І.П. Морган, дорівнюючи даток Наталії Чуми, Ігор і Тамара Вітковські;

250.00 дол. — Белкор Корп., дорівнюючи даток Адріяна Долинського;

по 200.00 дол. — Фріпорт-МкМоран, дорівнюючи даток Мири Мандзюк, д-р Юрій і Оксана Тритяки;

по 100.00 дол. — Михайло Бурик, Марія і Роман Кушніри, Лідія Хома, Созонт і Ростислав Качали, Уляна Стек, вшановуючи маму Анну Стек в День Матері;

50.00 дол. — о. Василь Стебельський у 50-річчя священства;

40.00 дол. — І.П. Морган Комп., дорівнюючи даток Катерини Кобрин;

30.00 дол. — Гелена Костюк;

20.00 дол. — Ольга Масюкевич.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

У п'яту болочу річницю відходу від нас нашої дорогої **Марійки** на Тривалий Фонд Бориса і Марії Ржепецьких складаємо **500.00 дол.**

Олена і Володимир Шиприкевичі

200.00 дол. — Мобіл Фондація, Інк., дорівнюючи даток М. І. Пеленського;

по 100.00 дол. — Олена Карпак, Григорій і Мирослава Данилишини, о. Зенон Злоховський, д-р Роман Рак;

80.00 дол. — Борис Галаган;

по 50.00 дол. — д-р Олександр і д-р Патриція Свістел, Христина Головата, Роман і Валентина Глюхи, д-р Іван і Тетяна Кохани, д-р Роман Рак, Марія Даниш, Стефан і Надія Костики, 62-ий Відділ СУА у 80-ту річницю народження Марії Оленської;

40.00 дол. — Денис Кузьмович;

по 30.00 дол. — Марія Круг, С. Карваш, д-р Леонід і Оксана Мостовичі, Ігор Шевчук, Надія Масик;

по 25.00 дол. — Ірена Гладка, Андрій і Катерина Буки, Орест і Адя Федаші, Мері Белбек, Ірина Торранс, Володимир Клебович, Богдан і Оксана Богословці;

по 20.00 дол. — Ольга Руденська, Олександра Токе, Мирон і Дарія Ярославичі, Всеволод і Лідія Саленки, Мері Бакуменко, Володимир Теслюк, Алекс і Гелен Воскоби, д-р В.С. Рибак, Оксана Калиновська, Михайло Кравацький, Леон і Оксана Щурі;

по 15.00 дол. — Володимир і Анастасія Мерещаци, Галина Царинник, Мері Кассен;

по 10.00 дол. — д-р Андрій Турчин, Ростислав і Фріда Петриви, Віра Коваленко, Володимир і Софія Костюки, Олена Качала, Наталка Дармограй, Наталія Пеленська, Ксеня Антипів, Марія Пеленська, Ірина Благітка, Любомир Колтунюк, Стефанія Шевчук, Юрій і Христина Свищуки, Емілія Процінська, Іванна Петик, Марія Федак, Софія Стецура, Анна Грицковян, Стефан Гук, Микола Курочак, Ярослав Яцковський, Зеновія Мосійчук, Михайло Пилипчук, Микола Герман, Ангеліка Матушевська, Марія Оленська;

по 5.00 дол. — Ірина Решетуша, Іван Гулич, Галина Єфремова, М. Марусяк, Дарія Дика, Ірина Новак, д-р Ярослава Грабович, Марія Гапій, Марія Бартосієвич, Оксана Пристай, Магдалена Квас.

ДАТКИ НА ФОНД ПРИДБАННЯ ЕКСПОНАТІВ

100.00 дол. — Ольга і Андрій Іваськіви;

по 50.00 дол. — 86-ий Відділ СУА, д-р Любомир і Марія Явні;

по 25.00 дол. — д-р Ірина і Михайло Біленські, Ірина Цапак, Євгенія і Осип Цікалі, Людмила і Петро Дармограй, Іван Федів, Гелена Гураль, Анна і Тиміш Гнатейки, Мирон і Ольга Гнатейки, Христина Кордуба, Мирон і Марія Кукурузи, Богдан і Галина Кутки, Северин і Ольга Палидовичі, Оксана і Роман Пруці, Володимира і Євген Шипайли, Богдан і Роксолана Сірі, Орест і Дарія Темницькі, Іван і Євгенія Турчани, Борис Вірстюк, Мирослав і Зоряна Смородські;

20.00 дол. — Богдан і Любомира Кутні.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять Василя Бабія на Будівельний Фонд Українського Музею складають: **500.00 дол.** — Орест і Лідія Білоуси; **по 50.00 дол.** — Тітус і Софія Геврики, Євген і Теодозія Федаки, Володимир Шуст, Любомир і Оксана Крушельницькі, Ралф і Зореслава Галли, д-р Осип Данко, Марія Шуст, Ольга Левицька; **по 25.00 дол.** — Марія Даниш, Дарія Байко, Тетяна Тершаковець, Христина Шог; **по 20.00 дол.** — Іванна Рожанковська, Анна Гуменюк, Оксана Тритяки; **15.00 дол.** — Любов Дражевська.

У вічну пам'ять **д-ра Богдана Цимбалістого** на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.** складає **Оксана Рак.**

В пам'ять дорогих батьків **бл.п. Марії і Андрія Захарківих 25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею складає **Анна Захарків-Стельмах.**

В пам'ять **сл.п. Данила Прімонта 20.00 дол.** на Український Музей складає **Мар'яна Прімонт.**

У пам'ять **Анни Лопатинської** на Український Музей **300.00 дол.** складають **Роман і Ніна Ільницькі, 100.00 дол.-Реймонд Стублебайн і Уля Ільницька.**

У світлу пам'ять **Стефанії Явної** на Український Музей складає **100.00 дол. Михайло Ринасевич.**

У світлу пам'ять **бл.п. Анни Лідії Лопатинської 25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею складають **Мирослав і Люба Прокопи.**

На вічний спогад **бл.п. Олени Дражко**, племінниці Люби Дражевської, **25.00 дол.** на виставку маєстра Холодного складає **Марія Даниш.**

У світлу пам'ять **бл.п. д-ра Михайла Снігуровича** на Український Музей **25.00 дол.** складає **Дарія Хухра**, а родині покійного висловлює найщиріші співчуття.

Замість квітів на далекі могили **сл.п. родичів, братів і сестер** на Будівельний Фонд Українського Музею **100.00 дол.** складає **Ізидора Малюца-Боярська.**

У світлу пам'ять дорогої свахи **Ростислави Матли** складають **25.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею **Олекса і Мирослава Цибрівські.**

ОЛЯ ГАЄЦЬКА

ВІТАЄМО ТЕБЕ, УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛО!

Рисунок Ніни Мудрик-Мриц
Drawing by Nina Mudryk-Mryc

ВОЛОДИМИР СОСЮРА

УЧИСЬ!

Учися, мій хлопче, відмінником будь,
люби і поля, і діброви!
І де б ти не був, де б не жив, не забудь
своєї вкраїнської мови.

ЛЕОНІД ГЛІБОВ

БАЧИТЬ — НЕ БАЧИТЬ

Бачить — не бачить,
Чути — не чує,
Мовчки говорить,
Дуже мудре.
Часом захоче —
Правди навчає;
Іноді бреше,
Всіх звеселяє.
Люба розмова, —
Будемо, діти,

З нею довіку
Жити-дружити.
Хто ж то така
В світі щаслива,
Мудра, правдива
І жартівлива?
Як не вгадали,
Стану в пригоді:
Річ коротенька —
Книжка, та й годі.

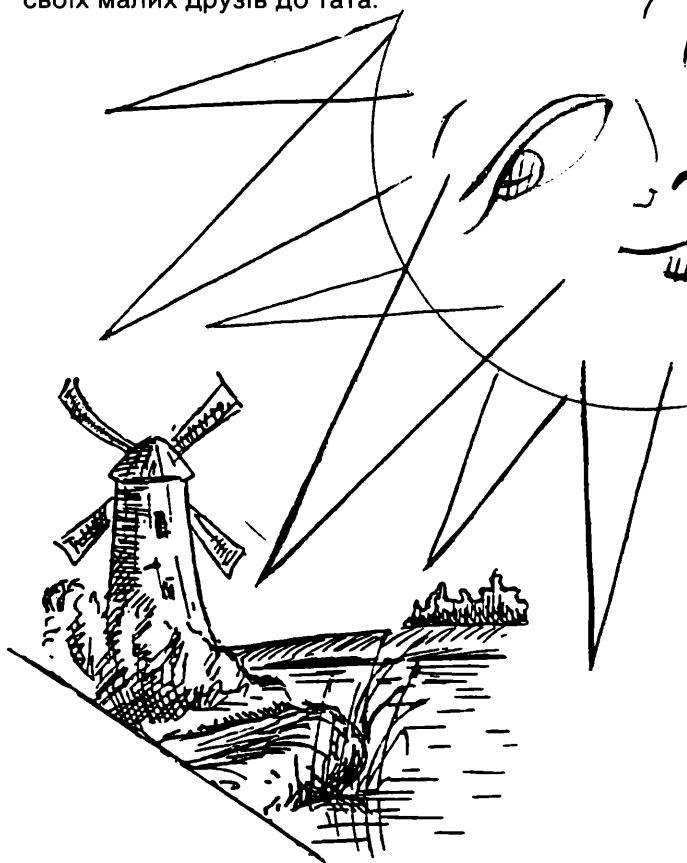
Минули безжурні вакації в таборах і Канаді, де тітка Міра і вуйко Славко мають свою прегарну оселю над озером. Прогульки, вправи, співи при ватрі, нові знайомства — все це залишило незабутній спогад і бажання на другий рік зустрітися знову в горах серед зелених лісів. Мило згадували діти купіль в озері, їзду лодками та кораблем.

В суботу мало відбутися відкриття нової української школи. Діти і старші нетерпеливо чекали того радісного дня, бо вже кілька років збирали гроші: влаштовували фестивалі, мами і бабусі ліпили смачні вареники і тістечка, діти продавали шоколяду, щоб можна було збудувати українську школу. Ще перед вакаціями і під час них діти вчилися декламувати і співати, щоб виступити на першому концерті, який мав відбутися на площі перед школою в день її відкриття.

Софійка нетерпеливо чекала на тата, який мав піти з нею до школи. Це вже другий рік, як вона вчиться в школі, і теж раділа разом з дітьми, що буде декламувати вірш на площі перед новою школою.

Прийшов довгоочікуваний день. Михась — один із старших учнів, — вбраний у козацький стрій, дзвонив великим дзвінком на знак, що концерт починається. По привітах вчителів діти співали і декламували. Коли прийшла черга на Софійку, — вона дуже злякалася. Вірш вивчила сама з допомогою тата, бо мама, хоч дуже її любила, була чужинкою і не знала української мови. Все пішло не так, як думала Софійка. В половині вірша вона забула наступну строфу, а при кінці зовсім перепутала слова — під загальний сміх дітей. З плачем збігла з підвищення і сказала дітям ламаною мовою: "Мое тато не мала часу мені навчити", а діти ще більше сміялися.

З боку стояли хлопчик і дівчинка з довгою ясною косою. Це були нові учні. Вони підійшли до Софійки, і хлопчик сказав: "Я називаюся Петрусь, а це моя сестричка Оксана. Ми недавно приїхали з України. Не журися, ми хочемо бути твоїми друзями. Радо допоможемо тобі добре вивчити українську мову, а ти будеш вчити нас англійської. Згода?" Врадувана Софійка повела своїх малих друзів до тата.

М. КУМКА

УКРАЇНСЬКИЙ ШКОЛЯР

Я школяр, молодець,
Під пахою букварець.
Біжу в школу вуличками,
Стежечками, доріжками,
Дрібненькими ніжечками.

В школі пишу і читаю,
І рахую, і співаю,
Що спитають — усе знаю,
Бо вкраїнську вдачу маю.

А як вийдуть з мене люди,
Яка ж радість тоді буде!
І для мене й для родини,
Для народу, для України —
З української дитини!

Це я знаю, тому дбаю,
Тому пишу і читаю.
В Рідну Школу все спішуся,
Там пильненько все учуся,
Українцем я зовуся!

О. ОЛЕСЬ

* * *

Дві хмароньки плили кудись
В убранні золотім,
І мовчки зупинилися
Над краєм чарівним.

Річки ясні жемчужились,
Шуміли і плили,
Лани мішались з луками,
Пахтіли і цвіли.

І довго ще дві хмароньки
Стояли мовчки в ряд
І, пливучи, спинялися,
Щоб глянути назад.

ЗЕЛЕНИЙ ДИМ

На годині рисунків рисують діти кольоровими крейдками хати, дерева, річку.

Ромко нарисовав хату і комин сірою крейдкою, а дим — зеленою.

— Чому ти нарисовав дим зеленим кольором? — питає учитель.

— Я думаю, що в нас з комина має виходити зелений дим, бо мама варить сьогодні шпінат і горохову юшку.

З жалем стверджуємо, що ряди наших членок маліють. Оплакуємо їх відхід у засвіти і одночасно віримо, що вони досягнули щасливе життя "в оселях, де нема болю ні печалі".

7 листопада 1991 року наш Відділ попрощав дорогу **Любомиру Єднаку**. Народилася Любомира у Стрию на Львівщині. По страхітливих скитальських переживаннях Другої світової війни емігрувала до США і разом з батьками та родиною замешкала у Мейплвуді, Нью-Джерзі. Вона вступила у члени 28-го Відділу СУА і з великим запалом взялася до праці: належала до управи і кілька років була культурно-освітньою референткою.

Деякий час Любомира Єднака проживала на Фльориді, а коли повернулася до Нью-Джерзі, захворіла і тут настигла її смерть.

Бл.п. Любомира Єднака була зразковою, жертвенною членкою і подавала приклад обов'язковості всім членкам нашого Відділу.

**Досмертні
згадки**

4 березня цього року відійшла у вічність **Юлія Войцяцько-Демчук**. Народилася Юлія в Ярославі, але свої молоді роки провела у Перемишлі, де жила аж до Другої світової війни. Після війни переїхала до Сполучених Штатів Америки і поселилася в Ньюарку, Нью-Джерзі. Зразу ж стала членкою 28-го Відділу СУА. Тут, в Ньюарку, настиг її перший удар долі — вона втратила чоловіка. Однак Юлія не зневірилася, а присвятилася вихованню своєї єдиної дочки, яка тепер є активною працівницею в організації "Американці в обороні громадянських прав України". Юлія Войцяцько-Демчук також працювала в інших місцевих церковних і громадських установах.

Бл. п. Юлія належала до контрольної комісії 28-го Відділу СУА, була примірною, жертвенною і на кожний поклик готова допомогти. Наш Відділ з вдячністю згадуватиме її.

Вічна пам'ять покійним Любомирі і Юлії!

Зеновія Воробець,
пресова референтка

21-ИЙ ВІДДІЛ СУА В БРУКЛІНІ, НЬЮ-ЙОРК

Річні загальні збори 21-го Відділу СУА в Брукліні відбулися 2 лютого.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: Емілія Ройовська — голова, Марія Буліч — заступниця голови, Марія Гуссаковська — протоколярна секретарка, Марія Світій — скарбничка.

Референтки: організаційна — Ольга Подусовська, культурно-освітня — Марія Рейнарович, пресова — Емілія Саноцька, суспільної опіки — Глікерія Слабіцька, Ірена Кордуба, імпрезова — Стефанія Пасторе, господарські — Катерина Кунька, Катерина Осадчук, Марія Бартосевич, Анастазія Теребецька.

Контрольна комісія: Марія Бартосевич — голова, членки — Емілія Саноцька, Анна Заплітна.

Емілія Саноцька,
пресова референтка

74-ИЙ ВІДДІЛ СУА В ЧІКАГО

Річні загальні збори 74-го Відділу СУА ім. Олени Теліги в Чикаго, Ілліной, відбулися 12 лютого 1992 р.

До президії зборів увійшли: Ярослава Панчук — голова, Ірина Дмитерко — секретарка. Окружну Управу репрезентувала голова Округу Анастазія Хариш.

Управу вибрано в такому складі: Ірина Гаджера — голова, Ольга Магур — заступниця, Софія Роман — секретарка, Софія Дачишин — скарбничка.

Референтки: організаційна — Ірина Попович, культурно-освітня — Ярослава Панчук, імпрезова — Люба Семків, суспільної опіки — Тамара Тимцюрак, Ярослава Головата, стипендійна — Володимира Мацюрак.

Контрольна комісія: Стефанія Іванчук — голова, Ірина Пежанська, Ірина Дмитерко — члени.

Ярослава Панчук,
культурно-освітня референтка

28-ИЙ ВІДДІЛ СУА В НЬЮАРКУ

Загальні збори 28-го Відділу СУА в Ньюарку, Нью-Джерзі, відбулися 2 лютого.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: голова — Надія Бігун, заступниця голови — Зеновія Воробець, Ольга Гнатик, секретарка — Іванна Хамуляк, скарбничка — Леся Падковська.

Референтки: суспільної опіки — Ольга Гнатик, Софія Андрушків, Люба Турянська, Зіновія Бурак, пресова — Зеновія Воробець, організаційна — Наталія Загайкевич, імпрезова — Таїса Богданська, заступниця — Осипа Яворська, культурно-освітня — Марія Робак, заступниця — Марія Семанишин, господарські — Юстина Луків, Параня Ляцко, Анна Мокринська, бібліотекарка — Ірена Качмарська, заступниця — Марія Стрижак.

Контрольна комісія: Емілія Цяпка, Слава Олесницька, Євгенія Шпирка, Юлія Демчук, Ірена Качмарська.

Окружну Управу на зборах репрезентувала Уляна Тимкевич.

Зеновія Воробець,
пресова референтка

120-ИЙ ВІДДІЛ СУА В РОЧЕСТЕРІ

Загальні збори 120-го Відділу СУА ім. Ірини Сенік у Рочестері, Нью-Йорк, відбулися 23 січня. Окружну Управу на зборах репрезентувала Марія Крамарчук.

Управу на 1992 рік вибрано в такому складі: Лідія Джус-Невмержицька — голова, Ірина Грасман — заступниця голови, Христя Винник-Вільсон — секретарка, Марія Мосюк — скарбничка.

Референтки: Ірина Рендзяк — організаційна, Христя Вагенблас — архівар, Ніна Джус — музейно-мистецька, Дарія Ганушевська — суспільної опіки, Надя Вірло — господарська.

Контрольна комісія: Леся Телега.

Христя Винник-Вільсон,
секретарка

ВІД РЕДАКЦІЇ "НАШОГО ЖИТТЯ"

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою не подається копій, що були поміщені, чи переслані до інших газет чи журналів. Будемо вдячні, коли пресові референтки та дописувачі будуть придержуватися тієї засади.

Редакція не приймає матеріялів, не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде поміщувати невічливих, образливих для кого-небудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням, тел.: (212) 674-5508.

Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003. Fax: (212) 254-2672

Закінчення зі стор. 26: ХРОНІКА...

Для громади Відділ влаштував три окремі мистецькі виставки картин О. Манюка, В. Дужинського та трьох Козаків.

У п'яту річницю чорнобильської трагедії Відділ мав зустріч з Наталією Преображенською, яка виголосила доповідь "Чорнобиль та українська мати". Успішно відбувся концерт молодого скрипаля і композитора Кирила Стеценка. Членки відділу мали показ писання писанок у Монклер музеї. Відбувся різдвяний базар та продаж печива. Відділ є членом і фундатором Українського Музею.

92-ИЙ ВІДДІЛ налічує 16 членок. Відбуто 3 ширші сходи. Виконано зобов'язання супроти Головної Управи СУА. Відділ має 100% передплату, "Нашого Життя" і є членом Українського Музею.

Ми брали участь у продажі квитків на Український фестиваль у Голмделі, Н.-Дж. Зорганізували автобус на фестиваль до Глен Спей, Н.-Й. 20 жовтня взяли участь у "Дні союзянки" Округу Нью-Джерзі.

Проведено збірку на Медичний фонд допомоги дітям Чорнобиля. Передано вітамін до збірного пункту. Відділ спонсорує стипендістку в Римі. Членки окремо зібрали 90 дол. і вислали студентів на уродини й Різдво.

На сходинах прочитано "Спогад про Ольгу Дучимінську", "Про жінок УПА" про 1-ий конгрес СУ Буковини" й статтю з журналу "Наш Світ" — "Старість чи золотий вік".

100-ИЙ ВІДДІЛ — один з найменших в Окрузі, однак ми можемо бути горді зі своєї діяльності. Відділ відбув 7 ширших сходин. Одержали 33 листи й вислали 23. На загальних зборах було відчитано реферат у пам'ять Ольги Басараб. У березні голова і членка Галя Глушко взяли участь в окружному з'їзді.

Відділ взяв участь в Українському Фестивалі в Гарден Арт Сентер. Відділ продавав квитки і заробив 75 дол. а також брав участь разом з Українським клубом Картерету в організуванні пікніку. У вересні місто Картерет влаштує фестиваль, в якому відділ взяв участь. Ми продавали вареники, що дало прихід 620 дол. Великим нашим досягненням є зорганізування "Світлички". Спочатку було 10 дітей, а нині 13. Учительками є голова Відділу Катя Куцина й Оля Кузишин. Допомагають Галя Глушко і Галя Каськів. Діти відбувають заняття раз у тиждень в Українському клубі. Більшість дітей не говорить українською мовою, але помітний великий поступ. Вони вже знають кілька пісень, віршиків, вміють рахувати по-українському. Для "Світлички" ми зорганізували у жовтні маскараду і в грудні програму св. Миколая. Батьки були так захоплені програмою, що запросили "Світличку" виступити у програмі св. Миколая у парафії св. Димитрія. У різдвяний час діти "Світлички" ходили колядувати на стипендійну акцію.

У листопаді голова з членками Олею Кузишин і Галею Глушко брали участь у міжокружній виховній і пресовій конференції в Ірвінгтоні. Брали участь в "Дні союзянки" Округу. Відділ влаштував "Чайний вечір", що принесло 354.93 дол. приходу. У 1991 році Відділ подав три дописи до "Нашого Життя":

Відділ що три місяці проводив бадання тиску крові, але в цьому році могли провести тільки 2 рази. Відділ також зайнявся збиранням сухих харчів, вітамінів і ліків для дітей Чорнобиля. До Округу передано 180 пляшок вітамінів. Ліки пожертвували Ліда Сенгура й Катя Куцина.

Ольга Буртик
пресова референтка Округу

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$20.00, half year \$10.00, single copy \$2.00.

COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 20.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 20.00 дол., піврічна 10.00 дол. Поодинокі число 2.00 дол.

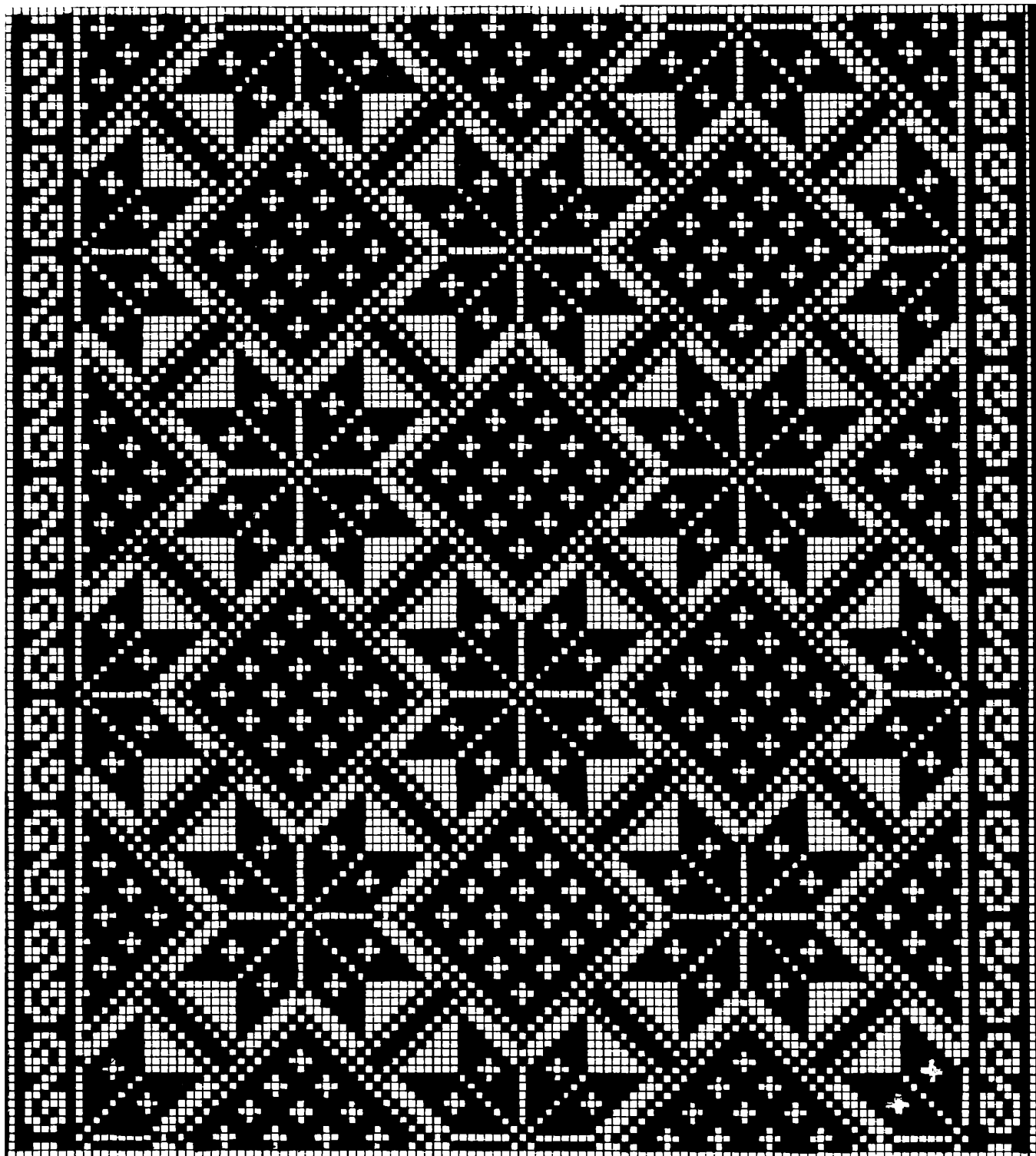
КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 20.00 американських доларів.

© Copyright 1992 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and
at additional mailing offices" (USPS 414-660)
108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

*Київський взір XIX ст. Із збірки Лярисси Зелік. Вишивати нитками вишневими ч. 498. Рисувала Ольга Загородна Трачук.
Design from the Kiev region. 19th century. From the collection of Laryssa Zielyk. Embroider with cranberry colored DMC thread #498. Drawing by Olha Zahorodna Trachuk.*